

ANSIAD

BATI AKDENİZ BÖLGESİ MELEK YATIRIMCILIK ANSIAD RAPORU

Hazırlayan

IŞIK YARGIN

ANSIAD Girişimcilik Komitesi Başkanı

içindekiler

4 Başkanın Mesajı

5 Giriş

6 Girişimcilikte Melek
Yatırımcılığın Rolü

8 Yönetmelikte Yer Alan Bazı
Önemli Tanımlar, Lisans
Alma Şartları ve Avantajları

19 TR 61 Bölgesi Antalya'da
Girişimcilik ve Melek
Yatırımcılık

27 Girişimcilik ve Sektörel Yapı

34 Startup Ekosistemi

36 ANSİAD'ın Melek
Yatırımcılık Alanındaki
Faaliyetleri

40 Sonuç

Akın AKINCI, ANSİAD Yönetim Kurulu Başkanı, Mayıs 2021

İçinde bulunduğumuz çağda Dünya, baş döndürücü bir değişim geçiriyor. Dijitalleşme, değişimin hızlandırıcısı olarak yaşamın tüm alanlarında etkisini göstermektedir. Dönüşümle birlikte bireyden devletlere tüm değer zincirleri değişime uğruyor, kurallar yeniden yazılıyor.

İş hayatı, ekonomide dijitalleşmenin ve 4.0 sanayi devriminin yarattığı değişimi stratejik bir konu olarak ele almak durumundadır. Global, ulusal ve yerel bazda eğitimden, istihdama, iklim değişikliği ve sürdürülebilir çevreye, sosyoekonomik alandan, iş yapış şekillerine ve yeni iş modellerine kadar tehdit ve fırsatlar tüm bu etkileşimin omurgasını oluşturmaktadır. Covid-19 salgınının, ekonomik kırılganlığa yatkın bir ekonomik yapılanmada nelere mal olduğunu deneyimlediğimiz bu zamanda rekabetçi üstünlük yaratabilecek sektörler, teknoloji, inovasyon, Ar-Ge ve yazılım odaklı katma değeri yüksek modeller stratejik bir konu olarak ele alınmalıdır.

Batı Akdeniz Bölgemiz ve Antalya'da girişimcilik altyapısını güçlendiren çalışmalar yıllar içerisinde gelişimleri ile dinamik bir yapı sergilemektedir. Girişimcileri ve startupları destekleyen teknokent alt yapıları, meslek örgütleri, STK yapılanmaları, ön kuluçka ve kuluçka merkezleri, inovasyon merkezleri, maker laboratuvarları ile birlikte teknokent yatırımları, inovasyon, Ar-Ge teşvikleri, özel sektör startup iş birlikleri ile büyüyen bir girişimcilik ekosistemine sahibiz.

Girişimcilik Ekosistemini güçlendirmek için son aşama olarak gördüğümüz Melek Yatırımcılık Ağı'nın Batı Akdeniz Bölgemizde kurulması için somut adımlar atıldığını görmek cesaret vericidir. Bu bağlamda ANSİAD konuyu stratejik bir öncelik olarak ele almaktadır.

ANSİAD, bölgesel girişimcilik ekosisteminin gelişmesine yönelik atılacak her adımın, bölgemizin global Pazar payını artıracak olmasına, ürün ve hizmetlerinin markalaşmasına, istihdam ve ihracatın artırılmasına katkı sağlayacağına inanmaktadır.

ANSİAD olarak girişimcilik ekosisteminin güçlenmesi ile özellikle teknoloji tabanlı yeni iş konularının sunacağı fırsatların bölgemizin rekabetçi potansiyelini olumlu yönde değiştireceğini öngörmekteyiz. **Batı Akdeniz Bölgesi Melek Yatırımcılık ANSİAD Raporu**, bölgemizin girişimcilik altyapısının eksik parçası olan Melek Yatırımcılık Ağı'nın kurulması noktasında olduğunun ipuçlarını vermektedir. Rapor, giriş bölümünde de açıklandığı üzere ANSİAD tarafından 2013 yılından bu yana bilgilerine başvuru alan değerli uzmanların katılımları ile gerçekleşen zirve raporlarının ve dokümanların incelenmesi, sonuç raporları ve ANSİAD raporlarından derlenen görüşleri kapsamaktadır.

Bu raporun hazırlanmasında emeği geçen, Melek Yatırımcılık konusunda değerli çalışmalara imza atan ANSİAD Girişimcilik Komitesi Başkanı **Işık YARGIN**'a, değerli iş birliği içinde olduğumuz ve bölgesel güçlü bir Girişimcilik Ekosisteminin gerçekleştirilmesi için katkı koyan **ANSİAD Girişimcilik Ekosistemi paydaşlarımıza** teşekkür ediyoruz.

GİRİŞ

Girişimciliğin güçlenmesi ve yaygınlaştırılması, sağlam bir ekosistemin varlığından geçiyor. Girişimciliğin yaygın olduğu ülkeler incelendiğinde, girişimcilik ekosisteminin aldığı desteklerin çokluğu dikkati çekmektedir. Dolayısıyla bu ülkelerde ekosistem deneyimi, bilgi birikimi ve maddi kaynaklar da o derece hızla paylaşılmakta, faydaya dönüşmektedir.

Bu bağlamda ANSİAD da, Antalya’da ve Batı Akdeniz Bölgesi’nde girişimcilerin değer yaratacak şirketler kurmalarının ve ölçeklenmesinin sağlıklı bir ‘Girişimcilik Ekosistemi’ne bağlı olduğuna inanmaktadır. ANSİAD tarafından TR61 Bölgesinde “Girişimcilik Ekosisteminin hayata geçirilmesi ve Girişimcilik Kültürünün Geliştirilmesi” için 2014 yılında başlatılan “ANSİAD Girişimcilik Ekosistemi Projesi” bölgesel ortak akla inancımızdan gücünü almaktadır. Bu inançla ANSİAD bir sivil toplum kurumu olarak, Batı Akdeniz Bölgesi’ndeki, diğer sivil toplum kurumları, meslek odaları, üniversiteler, öğrenci toplulukları, özel sektör ve kamunun ilgili birimleri ile birlikte hareket etmektedir. 2003 yılında başlattığımız ANSİAD Girişimcilik Haftası, yoğun girişimcilik eğitimleri ile birlikte yerel, ulusal ve uluslararası rol modellerle, hedef kitlesi olan gençleri buluşturan faaliyetler bütünüdür. Bu faaliyetleri ile toplumda girişimcilik ile ilgili farkındalığın ve ilginin artmasına hizmet etmektedir. 2006 yılında başlatılan ANSİAD İş Fikri Yarışması nitelikli girişimci potansiyelinin hızlandırıcısı olmakta ve iş fikirlerinin ekonomiye kazandırılmasını sağlamaktadır. 2013 Aralık ayından itibaren Melek Yatırımcılık ve Girişim Mühendisliği temalı programlarımızla, melek yatırımcılık sisteminin kavramdan gerçeğe yolculuğu devam etmektedir.

Gelinen noktada Batı Akdeniz girişimcilik ekosisteminin eksik kalan melek yatırımcılık ağının kurulması için ANSİAD kararlılıkla inisiyatif almaktadır. ANSİAD 2020-2025 Stratejik Planının “4.3. Stratejik Alan 3: Hedef 3.1.2” maddesinde yer aldığı üzere Antalya ve Batı Akdeniz Bölgesi’ndeki Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi sürecinin içindedir. Dünya’da ve Avrupa’da olduğu gibi Melek Yatırımcılık sistemi, nitelikli girişimcilerin çoğalması, özellikle yeni kurulan şirket ve yeni iş fikirlerinin, finansal desteklerin yanında bilgi ve tecrübe paylaşımları ile bölgemizde de girişimcilik alt yapısındaki boşluğu doldurması beklenmektedir.

Bu rapor, sistemin Ankara ve İstanbul gibi illere kıyasla nispeten az bilindiği TR 61 Bölgesi’nde farkındalık ve kamuoyu yaratmak adına ANSİAD faaliyetleri özelinde hazırlanmıştır. Rapor hazırlanırken, ANSİAD’ın üyelerine ve iş dünyasına yönelik eğitim materyalleri, ANSİAD bölgesel raporları, 19 yıllık girişimcilik faaliyetlerinin raporları, ANSİAD kurumsal çatısı altında ANSİAD üyelerimizin uluslararası ve ulusal melek yatırımcı ağları üyelikleri ve ağların verileri, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın BKS İlerleme Raporları verileri, dijital yayınlar ve web siteleri kaynak göstermek suretiyle kullanılmıştır.

Raporda bu sistemin dünyada çıkışı ve örnekleri, Türkiye’deki durum ve yasal mevzuat, önemli tanımlar ve lisans alma şartları, TR 61 Bölgesi’ndeki yerel dinamikler ve ANSİAD tarafından gerçekleştirilmiş faaliyetler anlatılmaktadır.

1. GİRİŞİMCİLİKTE MELEK YATIRIMCILIĞIN ROLÜ

Geçmişte ve günümüzde başarılı girişimlerin süreçleri incelendiğinde ilk aşamanın genellikle bir fikrin ortaya çıkmasıyla başladığı görülmektedir.

Bununla birlikte fikrin ortaya çıkması tek başına bir girişimin başarılı olduğu anlamına gelmemekte, olgunlaşma aşamasında birçok problemle karşılaşmakta ve ilerleyen aşamalara geçmek için bu problemlerin çözülmesi gerekmektedir. Başarılı şekilde hayata geçirilmiş girişimlerin başlangıç ve sonucu arasında birçok aşama bulunmaktadır. Ancak özetle bir girişimin ana hatlarıyla fikir aşaması ve fikrin olgunlaştırılması ve finansmana ulaşılması aşamalarından oluşan bir döngüyü yakalamasıyla başarılı olduğu söylenebilir.

Bu noktadan hareketle ANSİAD Türkiye’de 2013 yılından itibaren Melek sermayeyi ve melek yatırımcılığı Batı Akdeniz Bölgesi’ndeki girişimcilik ekosisteminin paydaşlarının gündemine taşıyarak bilgilendirme ve bilgilendirme etkinliklerini başlatmıştır.

ANSİAD İş Fikri Yarışmalarının finalistleri ve kazananları ele alınarak bakıldığında, fikir aşaması genellikle finansal maliyet gibi dışsal gerekliliklerle çözülebilecek maliyetler gerektirmemektedir. Girişimci, fikrinin olgunlaştırılması ve hayata geçirilmesi aşamasına gelindiğinde finansal maliyetler gibi dışsal gerekliliklere ihtiyaç duymaktadır. Gerek iş fikri yarışmalarımızın finalistleri ve kazananları örneğinde, gerek dünyadan örnekler baktığımızda, girişimin kişi ve/veya kurumların kendi öz sermayeleri ve bilgi birikimlerinin (deneyim) yetersiz kaldığı, fikir aşamasında kaldığı ve başarısızlığa uğradığı sonucu kaçınılmaz olmaktadır.

2013-2021 (bugüne kadar) Melek Sermaye sistemi ve Melek Yatırımcılık eğitimlerimizde, bir girişimin başarılı olması için tamamlaması gereken döngü içerisinde karşılaştığı problemlerin çözümüne odaklanılmıştır. Fikirlerin başarılı girişimlere dönüşmesi için gerekli olan finansal ve sahadan edinilen bilgi ve tecrübe aktarımının şartlarını hazırlamak kararlılığına gelinmiştir. Melek Yatırımcı tanımından da anlaşılacağı üzere melek yatırımcı, bir fikri hayata geçirmek isteyen girişimciye sadece finansman eksikliğini gidermek için fon sağlayan yatırımcı olmamakta aynı zamanda bilgi ve tecrübelerini de aktaran bir mentor olmaktadır.

Türkiye’de melek yatırımcılık sisteminin aktörleri arasında azınlıkta olan ve startaplara fon sağlayan bireysel melek yatırımcılar olduğu gibi, çoğunlukla da melek yatırımcı ağları içinde yer almaktadırlar.

2019 yılı birinci çeyrek dönemi için T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan ‘Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu’nda da yer alan Bireysel Katılım Sermayesi Sistemine göre akredite edilmiş ağlar mevcuttur. Bu ağlar aşağıda belirtilmiştir:

- Bahariye Melek Yatırım
- BIC Angel Investments

- BÜMED Business Angels
- EĞİAD
- İstanbul Melek Yatırımcı Merkezi
- Keiretsu Forum İstanbul
- Şirket Ortağım Melek Yatırımcı Ağı
- TEB Özel Melek Yatırım Platformu
- Trangel Melek Yatırım Ağı
- ERBAN Erciyes Melek Yatırım Ağı

ANSİAD da Türkiye'deki dinamik ile eş zamanlı olarak; Antalya merkezli Batı Akdeniz Bölgesi'nde inisiyatif almış ve üyelerinin yanı sıra ekosistem aktörlerini de kapsayan bilgilenme toplantılarını gerçekleştirmiştir. Keiretsu Forum İstanbul Kurumsal üyeliği ile ANSİAD üyelerinin üyelikleri ve yatırımcı toplantılarına katılım, Antalya'da Yatırımcı Demo Day, İstanbul Startup Angels Melek Yatırımcı Merkezi Eğitim ve Mentorluk programları, Erban Melek Yatırım ağı ile etkin bir işbirliği ve halen bilgilenme süreci içerisinde.

Bütün bu bilgilenme ve sahadaki tecrübeler neticesinde, 2021 ANSİAD Bi'Düşün Sen Bulursun İş Fikri Yarışması programı farklı bir boyuta taşınmıştır. Hem içerik anlamında hem de katılımcıları girişimlerini gerçekleştirme odaklı çalışmaya sevk etmek anlamında eğitimlerle, mentorluklarla, prototip üretebilecekleri destekleriyle programlanmaktadır.

1.1 Melek Yatırımcılığın Doğuşu

Melek terimi finansal destek olmaması durumunda kapanmak üzere olan Broadway tiyatrosuna zenginlerin parasal destek sağlamaları sonucunda ortaya çıkmıştır. Yatırım ayağında ise bu terim New Hampshire Üniversitesi'nde profesör olan ve "Center for Venture Research" merkezinin kurucusu olan William Wetzel tarafından girişimcilerin çekirdek sermayelerini nereden elde ettikleri hakkında 1978 yılında yaptığı araştırma sonucunda, bu girişimcilere destek sağlayan yatırımcılar için 'angel'(melek) terimini kullanması sonucu ortaya çıkmıştır (Wikipedia).

Birçok ülkede, fikirlerin hayata geçmesi için melek yatırımcılığın öne çıktığını ve çoğunlukla başlangıç aşamasında şirketin melek yatırımcı fonlarıyla desteklenip büyük başarılar elde ettiği görülebilir. Örneğin; dünyada önemli ekonomiler arasında ilk sıralarda yer alan Amerika'da New Hampshire Üniversitesinde bulunan "Center for Venture Research 2018 Melek Yatırım Piyasası Raporu"na göre, 2018'de aktif olarak 334,565 melek yatırımcı bulunmaktadır.

Türkiye'nin gelişmekte olan ve birçok potansiyeli bünyesinde barındıran bir ülke olarak melek yatırımcılıkla ilgili gerekli adımları atma ve bu konuya gereken önemi vermesi gerekmektedir. Bu

kapsamda melek yatırımcılık ile ilgili faaliyetler daha önce de çeşitli platformlarda gerçekleştirilmiş olmasına rağmen 2013 yılında Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi başlığıyla Türkiye’de melek yatırımcılık sisteminin geliştirilmesi açısından önemli bir başlangıç olan yasal düzenleme hayata geçirilmiştir.

1.2. Türkiye’de Melek Yatırımcılık

Türkiye’de melek yatırımcılık sisteminin girişimcilik ekosisteminin önemli bir parçası olduğu görülmüştür. İlk olarak 2013’te “Bireysel Katılım Sermayesi Sistemi Tanıtım Programı” gerçekleştirilmiştir.

15 Şubat 2013’te Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından “Bireysel Katılım Sermayesi Hakkında Yönetmelik” yayınlanmıştır. Bunun sonucunda melek yatırımcılık anlayışı devlet desteği kapsamına girmiş olup (lisans alınıp lisanslı melek yatırımcı olunması şartıyla) çeşitli vergisel avantajlarla birlikte yatırımcılar için daha önemli bir konu haline gelmiştir.

Bireysel Katılım Sermayesi Hakkında Yönetmeliğinin amacı; Madde 1’de “yüksek risk içermesi nedeniyle finansmana erişimde sıkıntı yaşayan başlangıç veya büyüme aşamasındaki girişimler için finansal bir araç olan bireysel katılım sermayesinin desteklenmesine, bireysel katılım yatırımcılarının ve 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1. sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesininin 253 üncü maddesine tabi kişi, kurum ve kuruluşların faaliyetlerinin izlenmesine, denetlenmesine ve sona ermesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir” şeklinde yer almaktadır.

ANSİAD aynı yıl Antalya’da 11 Aralık 2013 tarihinde Melek Yatırımcılık ve Girişim Mühendisliği Günü etkinliğini Akdeniz Üniversitesi kampüsünde tüm Batı Akdeniz Üniversiteleri akademisyen ve öğrencileri ile iş dünyasına yönelik gerçekleştirmiştir.

2. YÖNETMELİKTE YER ALAN BAZI ÖNEMLİ TANIMLAR, LİSANS ALMA ŞARTLARI VE AVANTAJLARI

Girişim şirketi: Bireysel katılım yatırımcılarının yatırım yapmak amacıyla sermaye koyarak ortak olduğu anonim şirketi,

Bireysel katılım yatırımcısı (BKY): Kişisel varlıklarını ve/veya tecrübe ve birikimlerini başlangıç veya büyüme aşamasındaki şirketlere aktaran gerçek kişileri,

Bireysel Katılım Sermayesi (BKS): Yüksek risk içermesi nedeniyle finansmana ulaşma zorluğu olan başlangıç ya da gelişim aşamasında olan girişimler için finansal bir araçtır. Diğer bir deyişle BKY’lerin şirketlere aktardığı sermayedir.

Bireysel katılım yatırımcısı ağı (BKY Ağı): Girişimcilerin BKY’ler ile bir araya gelmesine aracılık eden, BKY’ler tarafından 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu veya 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulan tüzel kişiliği haiz yapıları,

Bireysel katılım yatırımcısı lisansı (BKY lisansı): Bakanlıkça belirlenen kriterleri karşılayan BKY'lere verilen ve devlet desteğinden yararlanma olanağı sağlayan belgeyi anlatmaktadır.

BKS Yönetmeliğinin 5. maddesinde ayrıntılı olarak tanımlanan nitelikleri haiz ve iki ana başlıkta belirtilen “yüksek gelir veya servete sahip yatırımcılar” ya da “tecrübeli yatırımcılar” BKY lisansına sahip olabilir.

Yönetmelikte yer aldığı haliyle lisansın sunduğu avantajlar şu şekildedir;

- BKY'ler, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümlerine göre hesapladıkları hisselerin tutarlarının %75'ini yıllık beyannamelerine konu kazanç ve iratlarından hisselerin iktisap edildiği dönemde indirebilirler.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen araştırma, geliştirme ve yenilikçilik programları kapsamında, vergi desteği için Bakanlığa başvuru tarihinden itibaren projesi son beş yıl içinde desteklenmiş kurumlara iştirak sağlayan BKY'ler için bu oran %100 olarak uygulanır. Yıllık indirim tutarı 1.000.000 TL'yi aşamaz.

2.1. Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1. Çeyrek Verileri

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Bireysel Katılım Sermayesi Sistemine İlişkin gelişmeler belirli aralıklarla yayınlanmaktadır. Ancak son rapor 2019 yılı 1. çeyrek verilerini kapsamaktadır. Rapor istatistikî verilerden oluşmaktadır ve kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hizmet etmektedir.

Batı Akdeniz Bölgesi'ni de kapsayacak Melek Yatırım Ağı kurulması çalışmalarının gidişatına yön verecek mahiyette istatistikî verilere sahiptir. Bu raporda kaynak olarak kullanılmıştır.

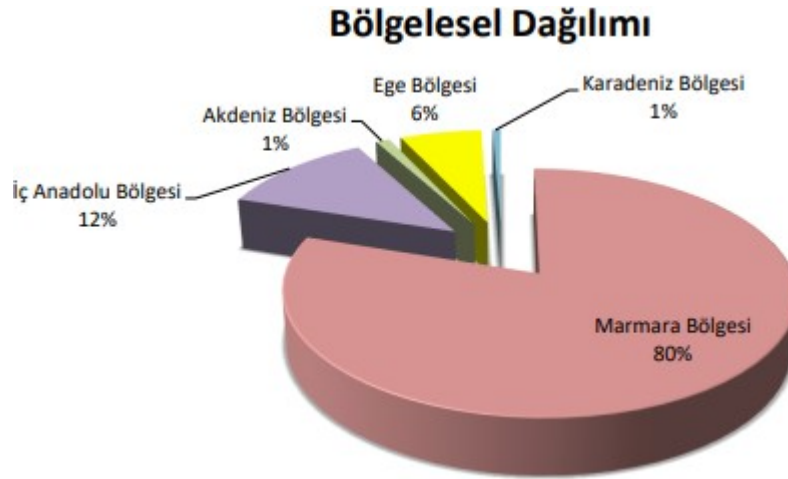
Verilen Lisans Sayısı	Yıllar	Adet
	2013	155
	2014	120
	2015	69
	2016	68
	2017	33
	2018	26
	2019 (1.Çeyrek)	5
Toplam		476

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1. Çeyrek Verileri

Tablodan da görüleceği üzere Şubat 2013'te yürürlüğe giren yönetmelik sonrasında, 2019 1. çeyrek dönemine kadar verilen toplam lisans sayısı 476 olup verilen lisans sayısının yıllar itibariyle azaldığı görülmektedir. Bu noktada bölge özelinde yönetmelikte belirtilen şartlara uyan yatırımcıların belirlendikten sonra kendilerine lisans tanıtımı, bilgilendirilmesi yapıp lisans almaları teşvik edilerek uygun girişimcilerle birlikte hareket etmeleri sağlanabilir, aynı şekilde diğer bölgelere de uygulamanın yaygınlaştırılması noktasında adımlar atılabilir.

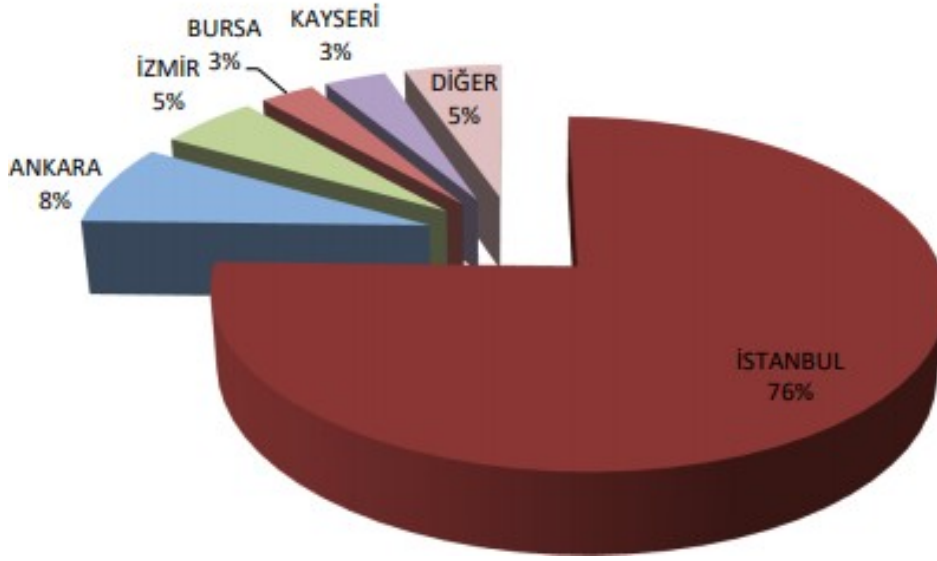
TR 61 Bölge illerinden Antalya'da bilinen iki lisanslı Melek Yatırımcı bulunmaktadır. Yatırımcılardan ilki Keiretsu Forum danışmanlığında, ikincisi Erban Melek Yatırımcı Ağı danışmanlığında lisanslanmışlardır.

ANSİAD tarafından düzenlenen programlarla Keiretsu Forum, İstanbul Startup Angels ve Kayseri'de faaliyet gösteren ve bireysel katılım sermayesi sistemine göre Anadolu'da akredite edilmiş ilk ağlardan birisi olan ERBAN Erciyes Melek Yatırım Ağı ile tecrübe paylaşımları yapılmakta ANSİAD'a danışarak lisans almak isteyen Antalyalı adaylar bu ağlara yönlendirilmektedir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Verilen Lisans Sayısının İllere Göre Dağılımı

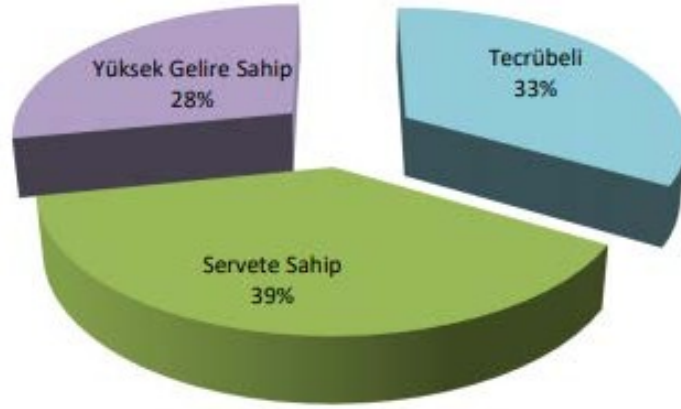
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Lisans Sahiplerinin Niteliklerine Göre Dağılımı:

Yatırımcı Türü	Kişi Sayısı
Tecrübeli	159
Servete Sahip	183
Yüksek Gelire Sahip	134
Toplam	476

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Lisans Alanların Nitelikleri

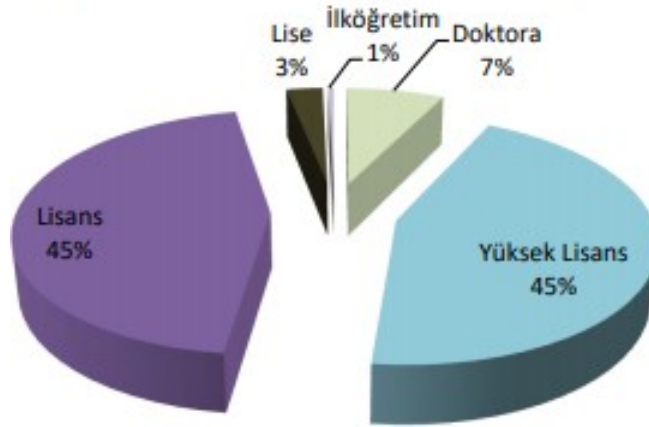
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Lisans Sahiplerinin Eğitim Durumları:

Eğitim Durumu	Kişi Sayısı
Doktora	35
Yüksek Lisans	212
Lisans	214
Lise	13
İlköğretim	2
Toplam	476

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

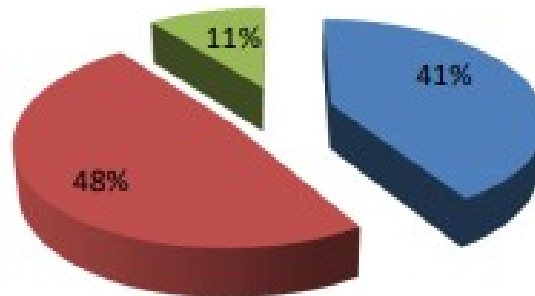

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.eyrek Verileri

Lisans Sahiplerinin Meslekleri

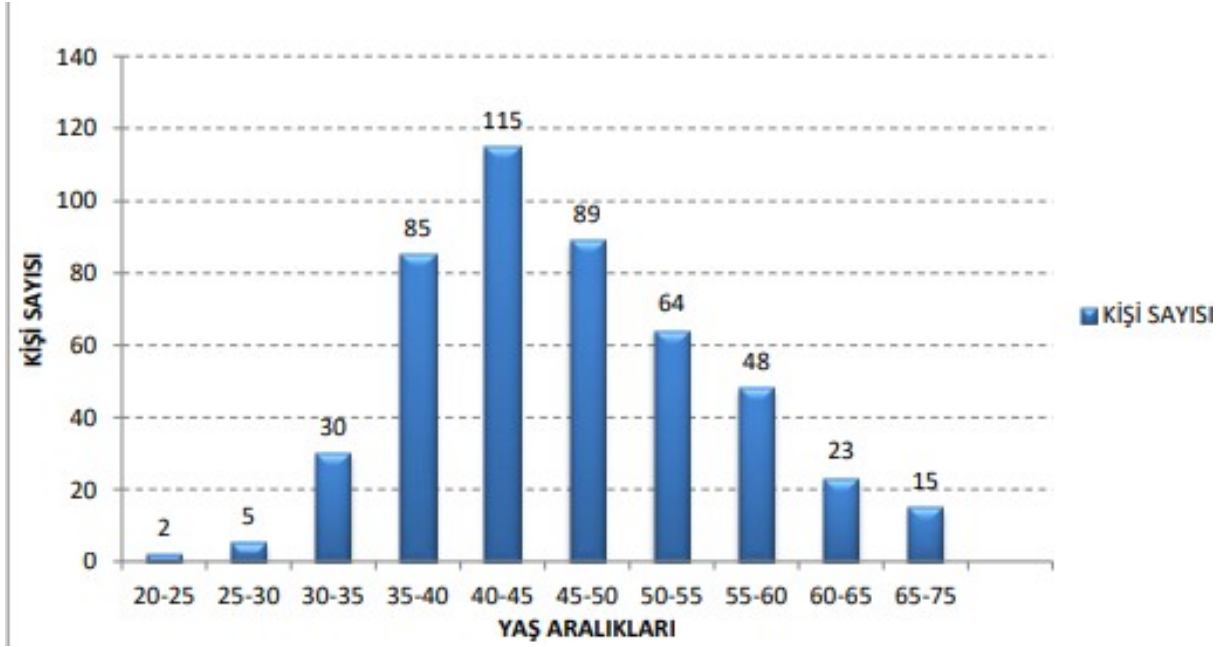
Meslek

- Sosyal bilimler(işletme-ekonomist-uluslararası iliřkiler-avukat)
- Sayısal-fen bilimler(istatistiki-mat.-mühendis-mimar-doktor)
- Diğer

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.eyrek Verileri

Lisans Sahiplerinin Yaş Dağılımları:

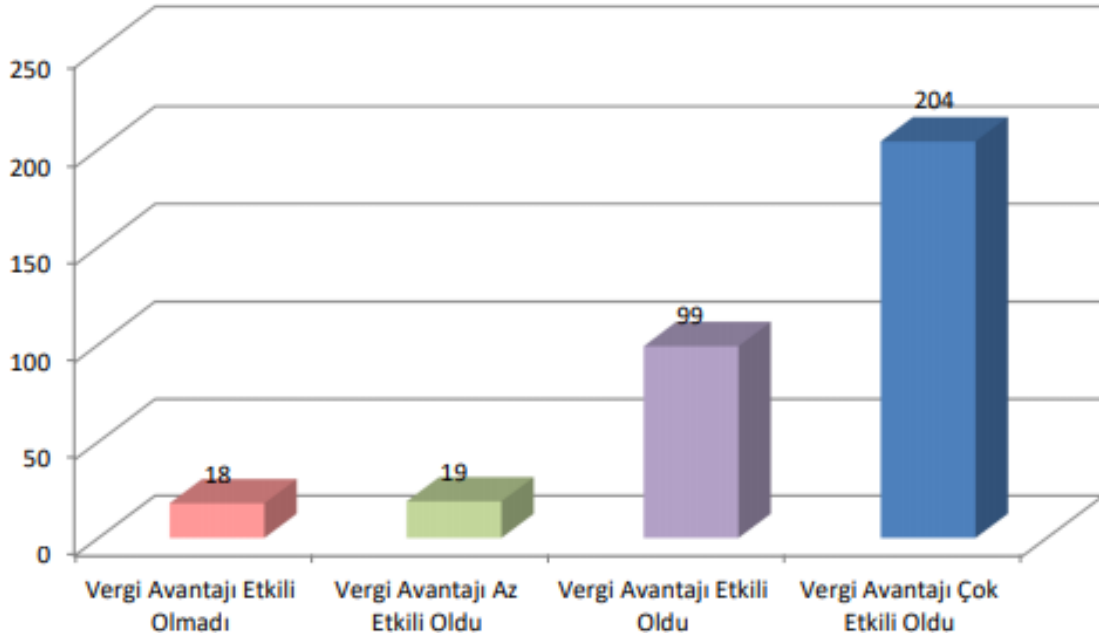
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Bireysel Katılım Yatırımcısı Olunmasının Nedenleri:

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Bireysel Katılım Yatırımcısı Olunmasında Vergi Desteğinin Etkisi

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

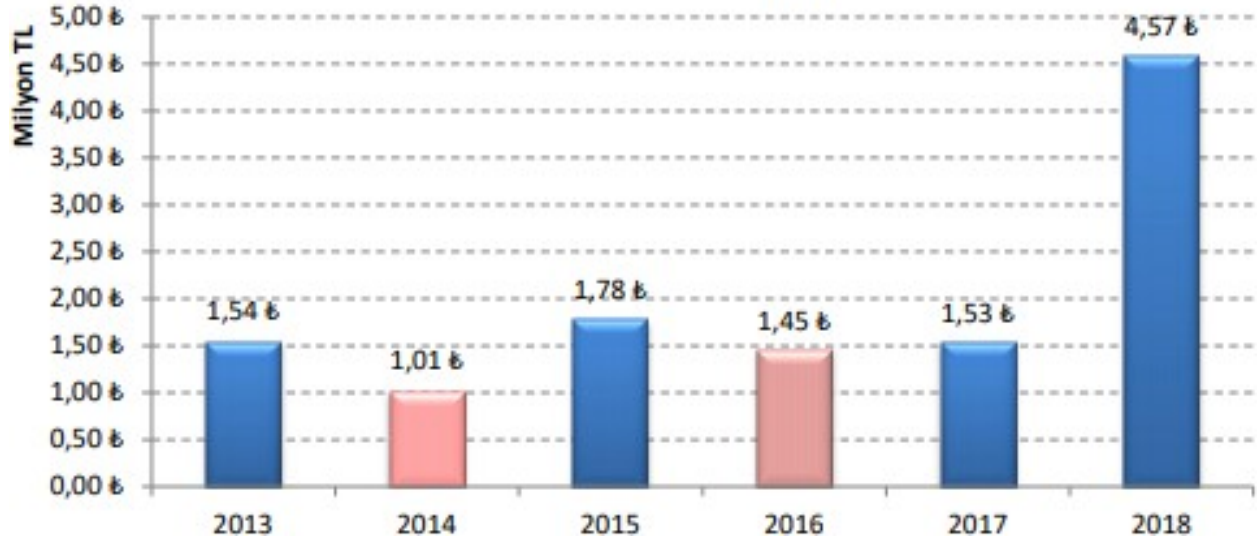
Lisanslı Melek Yatırımcılar Tarafından Yapılan Yatırımlar

2013 Yılı'nın Haziran ayından 31 Mart 2019 tarihine kadar yapılan yatırımlarda BKY'ler %10 hisse bedeli için ortalama 78.370,81 TRY sermaye aktarmışlardır.

Başvuru Durumu	31 MART 2019 İtibarıyla	
Başarı İle Sonuçlanan Başvurusu Sayısı / Tutarı	34	11.739.206,00 ₺
İşlemi Devam Eden Başvuru Sayısı / Tutarı	1	150.000,00 ₺
Reddedilen Başvuru Sayısı / Tutarı	0	0,00 TL
Sistemdeki Toplam Başvuru Sayısı / Tutarı	35	11.889.206,00 ₺

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Yatırım Miktarı (TL)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Yatırım Yapılan Şirketlerin Çalışan Sayısına Göre Sınıflandırılması

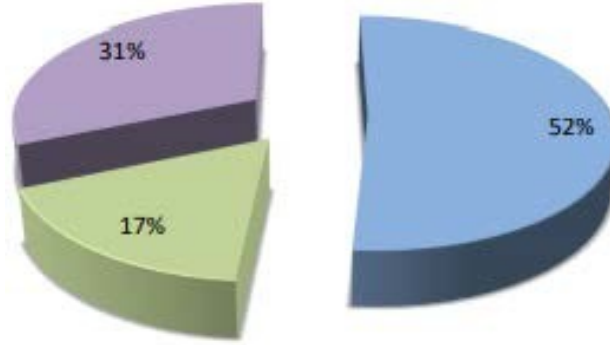

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Yatırım Yapılan Şirketlerin Ortak Sayısı Dağılımı

Ortak Sayısı

< 5 5-10 arasında > 10

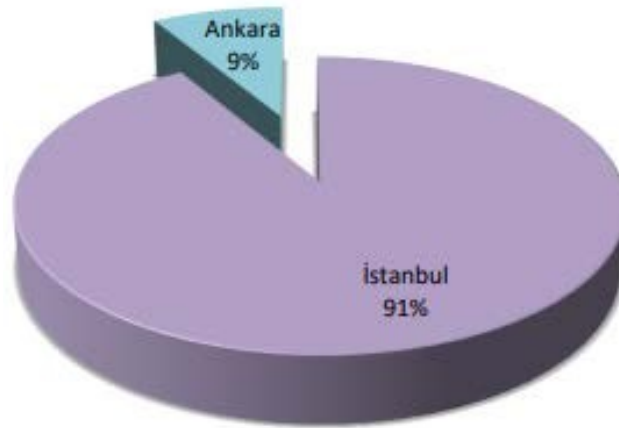

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

**BKY Ağları tarafından iletilen verilere göre hazırlanmıştır.*

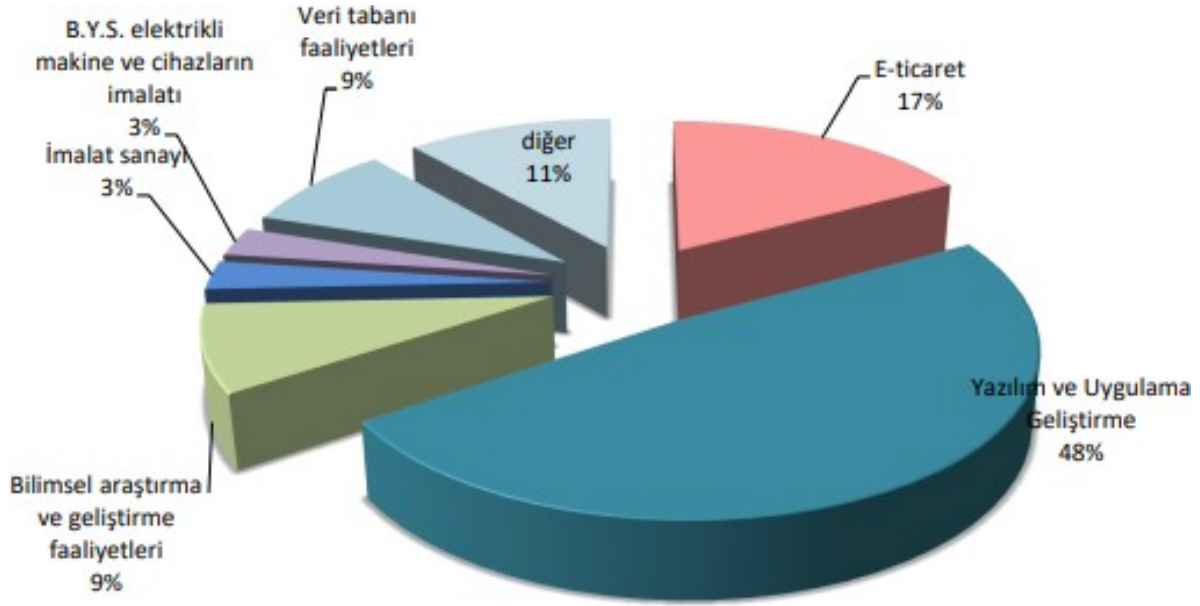
***Küçük İşletme; on kişiden fazla elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden, Mikro İşletme; on kişiden az yıllık çalışan istihdam eden işletmeleri ifade etmektedir.*

Yatırım Başvurularının İllere Göre Dağılım Oranları

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

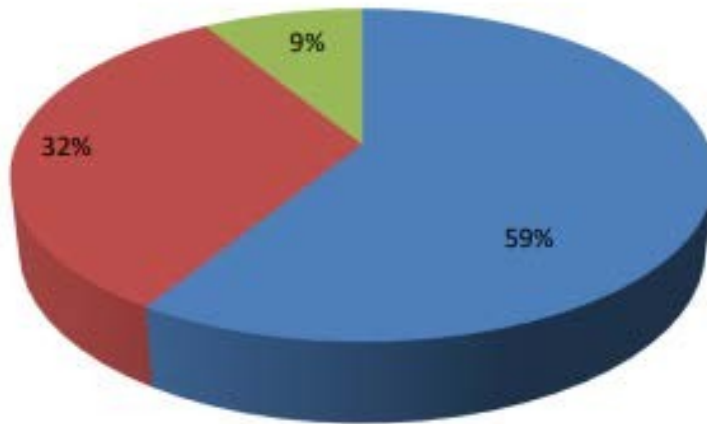
Yatırım Yapılan Şirketlerin Sektörel Dağılımı:

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

Yapılan Yatırımların Yatırımcıların Niteliğine Göre Dağılımı

■ Profesyonel beyaz yakalı ■ Girişimci ■ Serbest meslek sahibi

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı Bireysel Katılım Sermayesi İlerleme Raporu 2019 1.Çeyrek Verileri

2.2. Melek Yatırımcıların Ortak Özellikleri

- Melek yatırımcıların büyük çoğunluğu ortalama 35–65 yaşları arasında, iyi eğitim almış; şirket sahibi, üst düzey yönetici veya servet sahibi kişilerden oluşmaktadır.
- Melek yatırımcılar bağımsız hareket edebildikleri gibi birleşerek grup olarak da hareket edebilmekte, bu şekilde daha büyük finansal ihtiyaçlara cevap verebilmektedirler.
- Melek yatırımcılar başarılı olabilecek bir yatırımı desteklemenin yanında, kendilerinin değerlendirebileceği girişim fırsatlarını da takip etmektedirler.
- Hem bireysel hem de grup halinde hareket edebilmeleri onları daha özgün kılmaktadır.
- Başarılı melek yatırımcıların geçmişlerine bakıldığında genellikle yatırım yaptıkları alanla ilgili kişisel tecrübelerinin olduğu fark edilmektedir.
- Melek yatırımcılar genellikle, proje başına 25.000.—250.000.-TRY, Avrupa Birliği’nde 25 – 250.000 Euro ABD’de 10– 500.000 dolar aralığında yatırımlara destek vermektedir.
- Melek yatırımcılar en çok sağlık, medikal hizmetler, yazılım ve biyoteknoloji sektörlerine ilgi duymaktadır.
- Melek yatırımcılar yenilikçi firmalara finansman desteğinin sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda yönetim desteği ve eğitim hizmeti vermekte ayrıca, önemli konularda alınan kararlarda etkin rol oynamaktadırlar.
- Melek yatırımcılar kurumsal yatırımcılardan destek sağlayamayan, halka açılmayacak nitelikte olan yenilikçi firmaları ve kişileri desteklerler.
- Melek yatırımcılar, yüksek risk ve yüksek getiri potansiyeline sahip firmalara, kuruluşlarının henüz yolun başında (Start-up) iken yatırım yaparlar. Ancak, destekledikleri firma başarıya eriştikten sonra girişimci ruhuna uygun olarak, kârlı düzeye gelmiş olan firmayı kendi ayaklarının üzerinde devam etmeleri için çıkış yapar (exit) ve destekleyecek yeni projelere yönelirler.
- Melek yatırımcılar küçük yatırımlar içerisinde geniş özgürlük alanında çalışmaktadır ve genelde erken aşamada olan fikirlere/işletmelere yatırım yapmaktadırlar. Olumlu ve olumsuz yönlerde sorumluluk yatırımcılardadır ve bireysel hareket özgürlükleri vardır. Sektör kısıtlaması bulunmamaktadır.

3. TR 61 BÖLGESİ İLİ ANTALYA’DA GİRİŞİMCİLİK VE MELEK YATIRIMCILIK

Türkiye genelinde şehirlerin girişimcilik performanslarına inildiğinde girişimcilik performansı en yüksek illerin sadece İstanbul ve Kocaeli olduğu görülmektedir. Antalya’da bu iki ilin dışındaki il olarak dezavantajlı durumda olan iller arasındadır. Antalya yıllardan beri vizyonunu 3T olarak ortaya koymuştur. Tarım-Turizm-Ticaret. ANSİAD 3T’nin yanına 1G koymak iradesini 2014 yılında ANSİAD 12. Girişimcilik Günleri manifestosunu yayınlayarak bu vizyonunu kamuoyu ile paylaşmıştır.

Bu bölüm ANSİAD yayınları arasında bulunan ve ANSİAD tarafından Kalkınma Bakanlığı, BAKA ve TÜRKONFED iş birliği ile 2015 yılında hazırlanan “Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler” raporundan veriler kullanılarak hazırlanmıştır.

3.1. Antalya'nın Yerel Kalkınma Dinamikleri

Girişimcilik ve iş insanlarının melek yatırımcı potansiyellerini harekete geçirecek olan motivasyonun bölgesel ve yerel dinamiklerle yakın ilgisi olduğu düşünülmektedir.

3.1.1 Nüfus Dinamikleri

Antalya'nın nüfus bakımından Türkiye'nin en büyük 5. ili olması dışında en önemli özelliği 1990'lı yılların başından itibaren en fazla göç alan illerden biri olmasıdır. Türkiye'nin ortalama nüfus artış hızı % 1,4 iken, Antalya'nın nüfus artış hızının %3,5 olması, Antalya nüfusunun Türkiye nüfusu içindeki payının artmasına sebep olmuştur.

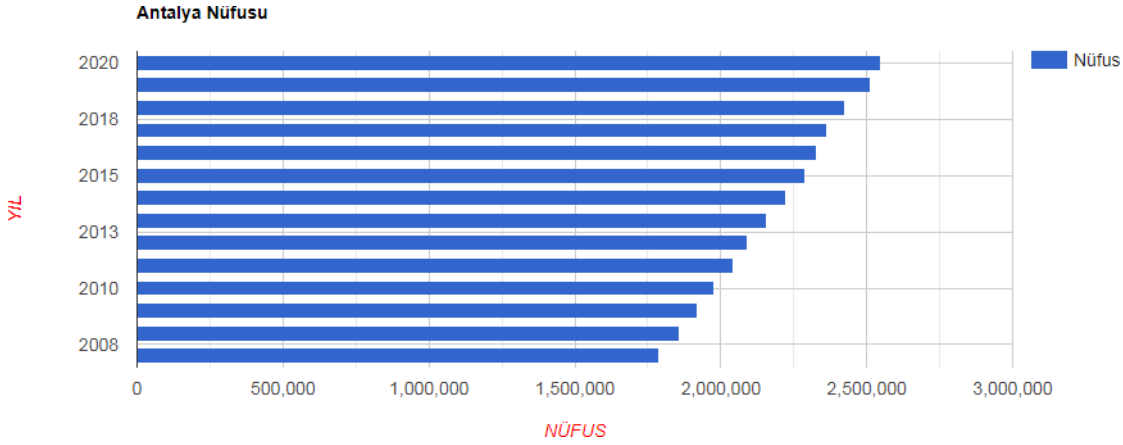
Göç şehrin dinamiklerini etkiliyor. TÜİK verilerine göre Antalya'nın en fazla 25-29 yaş grubunda göç alması göçün iş bulma ile ilgili olduğuna işaret ediyor. Göç gelen nüfusun göç alan diğer illere göre gelenlerden daha düşük bir eğitim ve sosyo-ekonomik düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Bu durum uyum sorunları ile birlikte kent kültürü yaratılmasında engelleyici bir unsur olarak dezavantaj yaratıyor. Antalya aidiyeti sorunu göçle ilgili olarak ele alınıyor.

Yıllara Göre Antalya Nüfusu

Yıl	Antalya Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2020	2.548.308	1.281.943	1.266.365
2019	2.511.700	1.265.171	1.246.529
2018	2.426.356	1.222.086	1.204.270
2017	2.364.396	1.192.582	1.171.814
2016	2.328.555	1.174.936	1.153.619
2015	2.288.456	1.156.076	1.132.380
2014	2.222.562	1.122.997	1.099.565
2013	2.158.265	1.090.843	1.067.422
2012	2.092.537	1.058.070	1.034.467

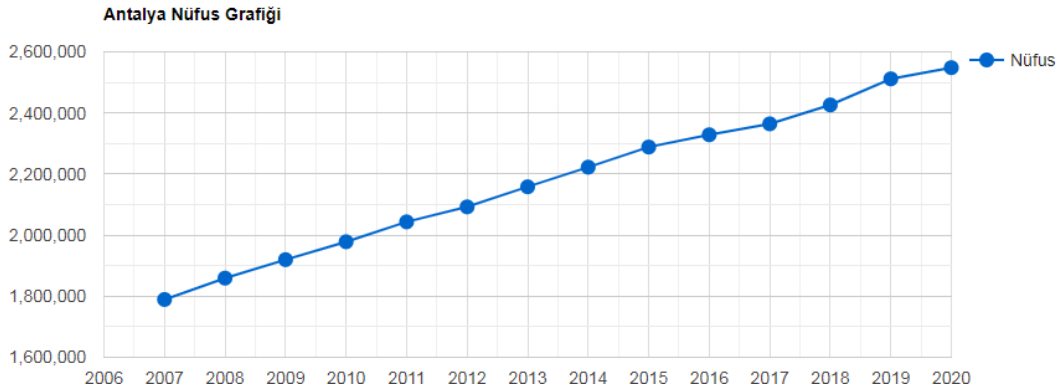
Kaynak: Antalya Nüfusu 2020 2021 - Türkiye Nüfusu <https://www.nufusu.com> > antalya-nufusu

Antalya Nüfusu Yıllara Göre Artış Grafiği

Kaynak: Antalya Nüfusu 2020 2021 - Türkiye Nüfusu <https://www.nufusu.com> > antalya-nufusu

Antalya Nüfus Grafiği

Kaynak: Antalya Nüfusu 2020 2021 - Türkiye Nüfusu <https://www.nufusu.com> > antalya-nufusu

3.1.2. İş Gücü Piyasası

İşsizlik oranı Türkiye genelinden düşük, istihdam oranları yüksek olan Antalya ilinde, nitelsiz iş gücü yüksektir. TÜİK verilerine göre istihdam edilen erkeklerin %58,3'ü lise altı eğitimlidir. %0,7'si okuma yazma bilmemektedir. Aynı sorun kadın istihdamında da söz konusudur.

Yüksek mevsimsel istihdam işgücü kalitesini olumsuz yönde etkiliyor. İstihdamda kayıt dışı oranı da yüksektir. TÜİK verilerine göre TR61 bölgesinde toplam istihdam içerisinde %32,5 ile %35 olan Türkiye ortalamasından düşük kalmaktadır. Çalışanların %85'i lise ve altı eğitimlidir. İş gücünde nitelik sorunu vardır.

İl Bazında Temel İş Gücü Göstergeleri

	Antalya	Isparta	Burdur	TR61	Türkiye
İşgücüne katılma oranı	57,5	54,2	58,9	57,2	50,8
İşsizlik oranı	7,9	8,7	6,9	7,9	9,7
İstihdam oranı	52,9	49,5	54,9	52,6	45,9

Kaynak: TÜİK, Temel İşgücü Göstergeleri

Antalya İş Gücü Göstergeleri

Antalya	İşgücüne Katılım (%)	İşsizlik (%)	İstihdam (%)
2008	57,3	9,7	51,8
2009	56,4	12,7	49,2
2010	58,6	11,1	52,1
2011	58,3	9,3	52,9
2012	58,1	8,5	53,2
2013	57,5	7,9	52,9

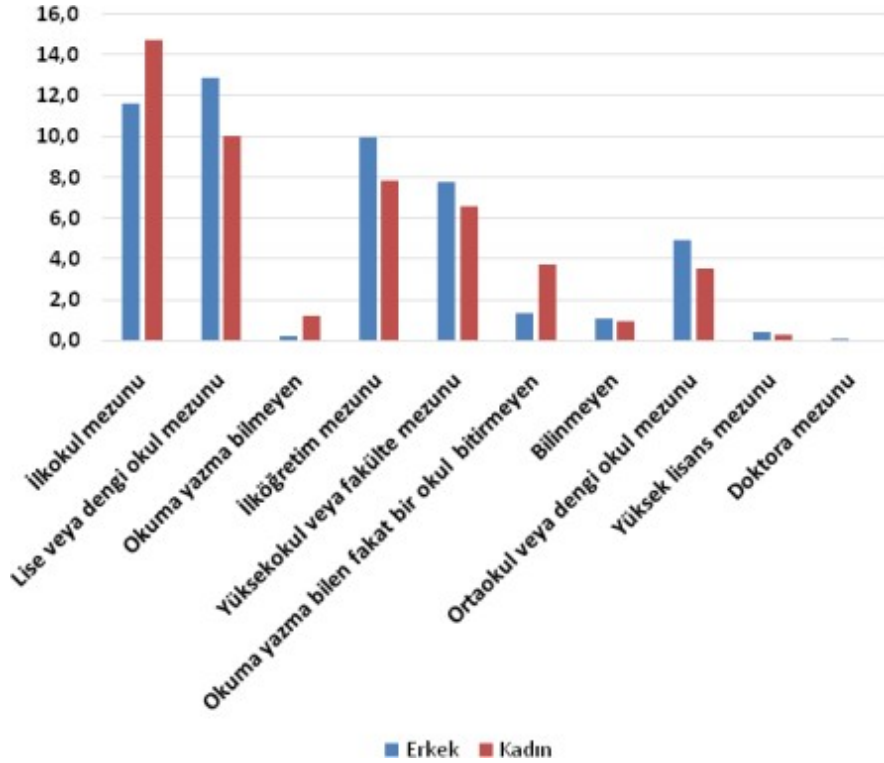
Kaynak: TÜİK verilerinden hazırlanmıştır.

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

3.1.3 Eğitim

Antalya'nın eğitim seviyesi Türkiye ortalamasına göre yüksek. 15 yaş üstü okur yazar kadınların oranı Türkiye'de %4,4 iken Antalya'da %1,3 seviyesindedir. Erkeklerde Türkiye ortalaması %1,8, Antalya'da %08'dir. Antalya'da çalışabilir nüfusun eğitim seviyesi Türkiye ortalamasından yüksek olmasına rağmen, istihdam edilen nüfusun eğitim seviyesi düşüktür.

Antalya’da Bitirilen Eğitim Düzeyi ve Cinsiyete Göre 15 +Yaş Nüfusun Dağılımı (%)

Kaynak: TÜİK Verileri- ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

3.1.4. Sosyoekonomik Dinamikler

Antalya’nın geliri yüksek ancak gelir dağılımındaki eşitsizlik de bir o kadar yüksektir. Kalkınma Bakanlığı tarafından yapılan araştırmaya göre bölgelerin sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasında Antalya birinci kademe gelişmiş iller arasında beşinci sıradadır. TÜİK’in yayınladığı İllere Göre Memnuniyet Endeksi ölçümlerinde %49,8 oranında mutluluk tanımıyla Türkiye’deki tüm iller arasında 78. sıradadır. İlde umutlu olanların oranı %71,2 ile Türkiye ortalaması olan %77’nin altında kalarak 73. Sırada yer almaktadır.

	Türkiye	Antalya
Net göç hızı, (%) 2012 – 2013	-	11,4
İlköğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı, 2013 – 14	19	18
Yüz bin kişi başına hastane yatak sayısı, 2013	264	234
Bin kişi başına halk kütüphanelerinden yararlanma sayısı, 2014	268	147
Belediyelerde kişi başına temin edilen günlük su miktarı (litre/kişi-gün), 2012	216	282
Kişi başına toplam elektrik tüketimi (kwh), 2013	2.583	2.865
Bin kişi başına otomobil sayısı, 2013	121	170
Onbin araç başına kaza sayısı, 2013	90	85

Kaynak: TÜİK Verileri- ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

3.1.5. Ekonomik Dinamikler

Antalya'nın geliri Türkiye ortalamasından yüksektir. Dünya'daki ve Türkiye'deki krizlerden ağır bir şekilde etkilendiğini ve Antalya'nın gelirinin Türkiye ortalamasından daha hızlı küçüldüğünü göstermektedir.

Antalya özellikle turizm gelirleriyle, Türkiye ortalamasından daha yüksek bir gelire sahip olmasına rağmen, turizmi etkileyen uluslararası ve yerel gelişmeler olduğu zaman ciddi etkilere maruz kalmaktadır.

İl bazında GSYH payı, cari fiyatlarla, 2019

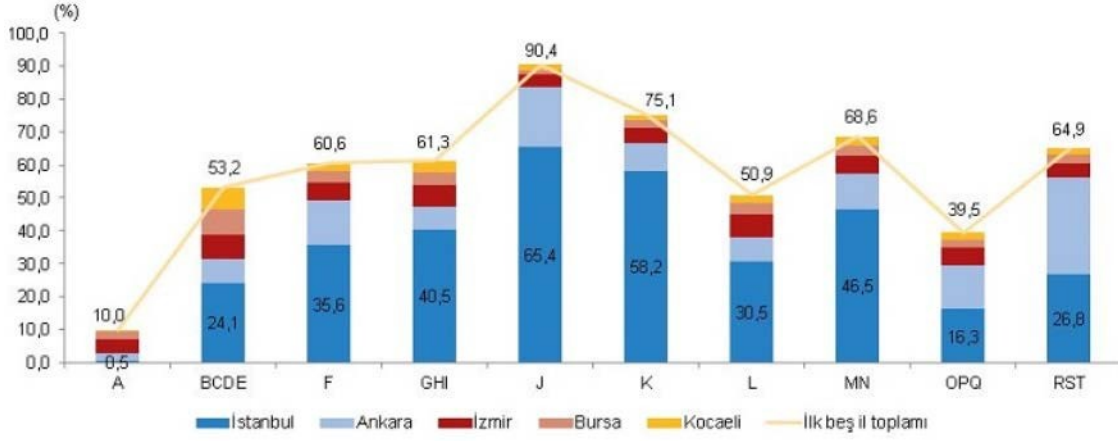

Kaynak: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Il-Bazinda-Gayrisafi-Yurt-Ici-Hasila-2019>

İl düzeyinde cari fiyatlarla GSYH hesaplamalarına göre; 2019 yılında İstanbul 1 trilyon 327 milyar 452 milyon TL ile en yüksek GSYH'ye ulaştı ve toplam GSYH'den %30,7 pay aldı. İstanbul'u, 395 milyar 731 milyon TL ve %9,2 pay ile Ankara, 263 milyar 38 milyon TL ve %6,1 pay ile İzmir izledi. İl düzeyinde GSYH hesaplarında son üç sırada 4 milyar 134 milyon TL ile Tunceli, 3 milyar 399 milyon TL ile Ardahan ve 2 milyar 840 milyon TL ile Bayburt yer aldı.

GSYH'den en yüksek payı alan ilk beş il, 2019 yılında toplam GSYH'nin %53,7'sini oluşturdu. İlk beş il içerisinde Antalya bulunmamaktadır.

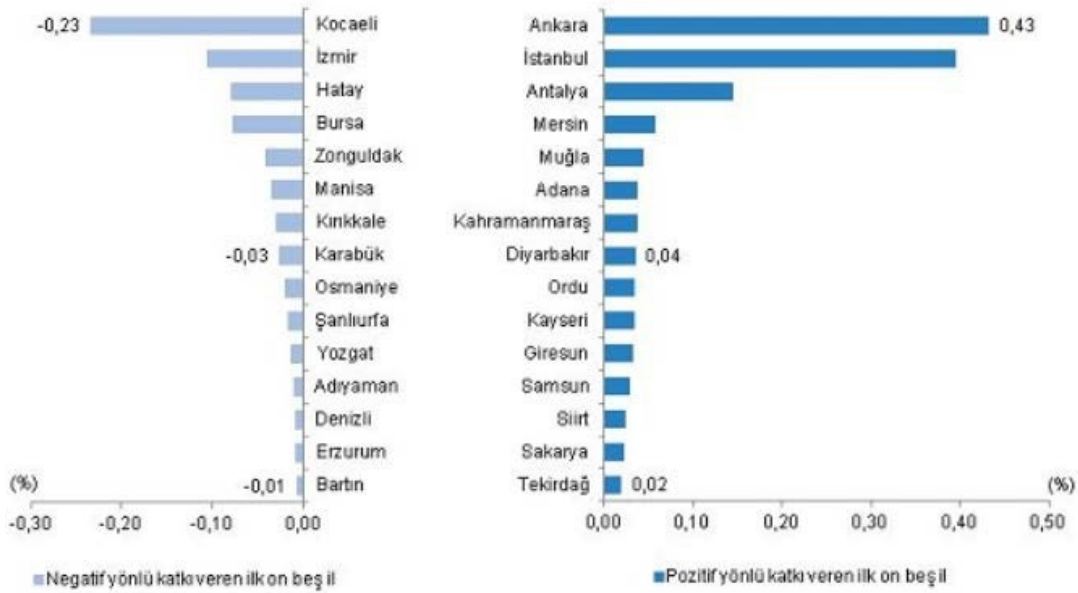
GSYH'den en büyük pay alan ilk beş il için iktisadi faaliyet kollarına göre il payı, A10* düzeyinde, cari fiyatlarla, 2019

* A-Tarım, ormancılık ve balıkçılık BCDE-Sanayi F-İnşaat GHI-Hizmetler J-Bilgi ve iletişim K-Finans ve sigorta faaliyetleri L-Gayrimenkul faaliyetleri MN-Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri OPQ-Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri RST-Diğer hizmet faaliyetleri

Kaynak: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İl-Bazında-Gayrisafi-Yurt-İci-Hasıla-2019>

İllerin Türkiye GSYH büyümesine katkısı, zincirlenmiş hacim endeksiyle, 2019

Kaynak: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İl-Bazında-Gayrisafi-Yurt-İci-Hasıla-2019>

Yıllık GSYH'nin, zincirlenmiş hacim endeksiyle bir önceki yıla göre %0,9 artışına en fazla katkı veren il %0,43 ile Ankara oldu. Ankara'yı %0,40 ile İstanbul ve %0,14 ile Antalya izledi. Yıllık

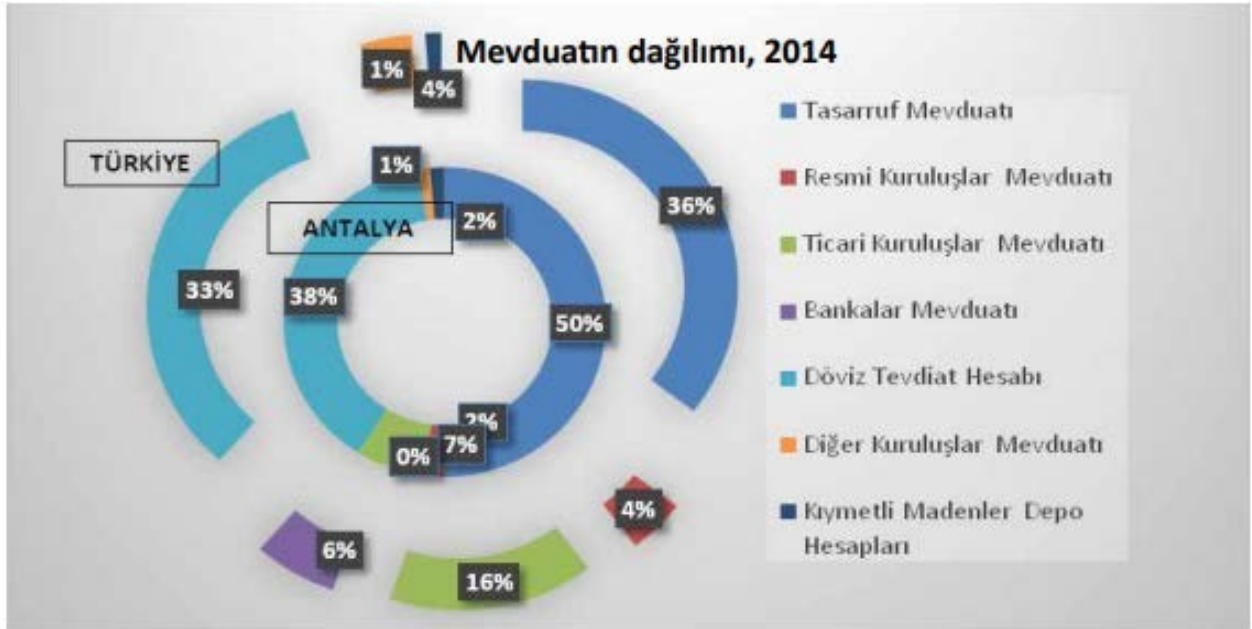
GYSH büyümesine 2019 yılında negatif yönlü katkı veren illerin başında %0,23 ile Kocaeli, %0,11 ile İzmir, %0,08 ile Bursa ve Hatay yer aldı.

Bati Akdeniz Bölgesi İl bazında gayrisafi yurt içi hasıla, iktisadi faaliyet kollarına (A10) göre, cari fiyatlarla, 2018-2019

TR611	Antalya	2018 ⁹⁾	8 719 192	11 788 741	8 534 953	6 296 835	45 317 570	847 521
		2019	12 317 405	13 148 766	9 751 080	6 001 579	56 448 247	1 093 748
TR612	Isparta	2018 ⁹⁾	2 334 849	2 539 276	1 855 607	765 074	2 485 362	108 611
		2019	2 815 333	2 838 572	2 175 786	651 125	2 933 611	143 777
TR613	Burdur	2018 ⁹⁾	1 846 809	1 830 737	1 262 413	459 793	1 863 091	34 109
		2019	2 366 502	1 975 971	1 291 584	389 291	2 073 942	36 065

Kaynak: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Il-Bazinda-Gayrisafi-Yurt-Ici-Hasila-2019>

Antalya ekonomik yapı ve sektörel ağırlıklarındaki yapıya paralel olarak, döviz tevdiat hesaplarında Türkiye ortalamasının üstünde bir ağırlığa sahiptir. Benzer bir şekilde, tasarruf mevduatlarının toplam mevduatları oranı da % 50 ile Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir.

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği'nden yazarın hesaplamaları.

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

Mal ve hizmet üretme kapasitesindeki artış olarak ifade edilen ekonomik büyümenin temelini ise; üretim faktörlerinin artırılmasına yönelik yatırımlar, yatırımların temel finansmanını da yurt içi tasarruflar oluşturmaktadır. İstatistiksel veriler ışığında değerlendirildiğinde; yatırımlar ile tasarruflar arasında pozitif bir ilişki vardır ve Antalya yatırımlar için uygun bir ekonomik altyapıya sahiptir.

4. GİRİŞİMCİLİK VE SEKTÖREL YAPI

Antalya’da sayı olarak en fazla girişim toptan ve perakende ticaret, turizm, inşaat ve imalat sektörlerinde bulunmaktadır. Fakat nominal rakamların yanı sıra Antalya ilindeki sektörel girişimci sayısının Türkiye sektörel girişimci sayısı ile oransal karşılaştırılmasının da yapılması gerekir. Aşağıdaki grafikte, Antalya ilindeki girişimcilerin sektörel dağılımıyla, Türkiye dağılımının farkını görmek amacıyla sektörel uzmanlaşma oranlarına bakılmıştır. Antalya’da 2010 yılında yapılan bir çalışmada, en yüksek büyüme ve istihdam yaratma potansiyeli olan sektörler olarak tarım (özellikle tohumculuk), sağlık sektörü ve turizm (kongre turizmi), yat yapımı, işlenmiş gıda ve metal ürünler olarak belirlenmiştir.

	Girişimci Artış Hızı (Yıllık) (2008-2013)		İstihdam Artış Hızı (Yıllık) (2008-2013)	
	Antalya	Türkiye	Antalya	Türkiye
Gayrimenkul	87%	78%	3779%	98%
Konaklama ve Yiyecek	42%	46%	182%	37%
İnsan Sağlığı	40%	32%	180%	27%
Bilgi ve İletişim	39%	45%	1015%	45%
Ulaştırma ve Depolama	13%	14%	54%	10%
Toptan ve Perakende Ticaret	12%	7%	89%	9%
Eğitim	11%	4%	67%	8%
İdari ve Destek Hizmet faaliyetleri	9%	13%	37%	19%
Diğer	8%	6%	4%	-5%
Finans ve sigorta	7%	6%	36%	5%
Tarım	6%	10%	6%	8%
İnşaat	6%	4%	54%	8%
İmalat	3%	4%	23%	5%
Maden ve Taşocakçılığı	2%	7%	28%	
Suyun toplanması, atılması ve atık	1%	5%	-31%	-2%
Eletrik, gaz, havalandırma	-5%	-4%	-19%	1%
Mesleki, bilimsel, ve teknik faaliyetler	-8%	-4%	-44%	-6%
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme	-13%	-22%	-43%	-20%
Toplam	7,5%	6,7%	49,6%	7,9%

Kaynak: SGK verileri

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

Genel olarak ise, Antalya’da bilgi ve teknoloji yoğun sanayi ve hizmet sektörünün rekabet gücü kazanamadığını; fakat turizm ve tarım sektörünün ihtiyaçlarına yönelik olarak teknoloji ve bilgi yoğun sektörlerde bir hareket olduğu gözlenmektedir.

Teknoloji ve Bilgi Sınıflamasına Göre İstihdam Bazında Rekabet Gücü

	Ulusal Pay	Sektörel Pay	Bölgesel Pay	Toplam
Düşük teknoloji sanayi	5.555	-555	-1.681	3.319
Orta-düşük teknoloji sanayi	5.829	-3.282	-1.097	1.450
Orta-yüksek teknoloji sanayi	1.604	-26	-1.083	495
Yüksek teknoloji sanayi	157	-179	-171	-194
Geleneksel hizmetler	55.338	31.526	18.522	105.387
Bilgi-yoğun pazar hizmetleri	12.427	-11.514	-5.154	-4.241
Yüksek teknoloji, bilgi yoğun hizmetler	97	1.216	1.332	2.645
Bilgi yoğun finansal hizmetler	1.403	-432	216	1.187
Diğer bilgi yoğun hizmetler	10.004	-7.285	4.605	7.324
Tarım	3.244	396	-964	2.676
Maden	872	-349	56	580
İnşaat	21.875	3.625	2.599	28.099

Kaynak: SGK verileri

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

4.1. Antalya’da Şirket Yapısı

Antalya’daki firmaların ve şirketlerin çalıştıran sayıları bakımından incelendiğinde yoğun olarak küçük ve orta büyüklükteki işletmelerden oluştuğu görülmektedir. Öte yandan kentin büyük ölçekli firmaları da mevcuttur.

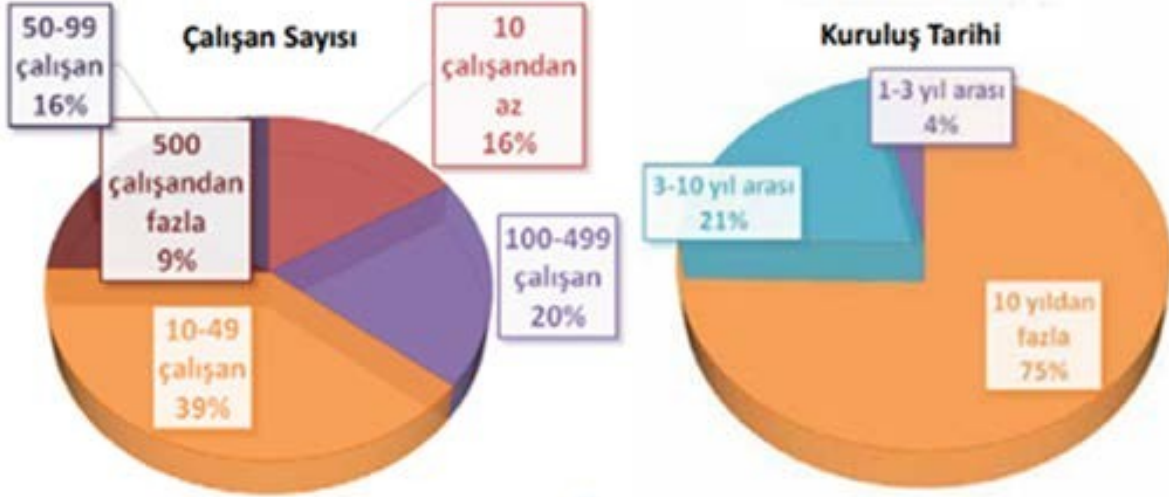
Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarının açıklandığı İSO'nun “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2019da Antalya; sırasıyla ANSİAD üyesi iki firma AGT ve ADOPEN firmalarıyla yer aldı.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), sanayi kuruluşlarının 2019 yılı verileri üzerinden yaptığı Türkiye'nin “İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” listesinde ANSİAD üyesi Antalya Ekiciler Süt Gıda Tarım Hayvancılık San.ve Tic. A.Ş firmasıyla yer aldı.

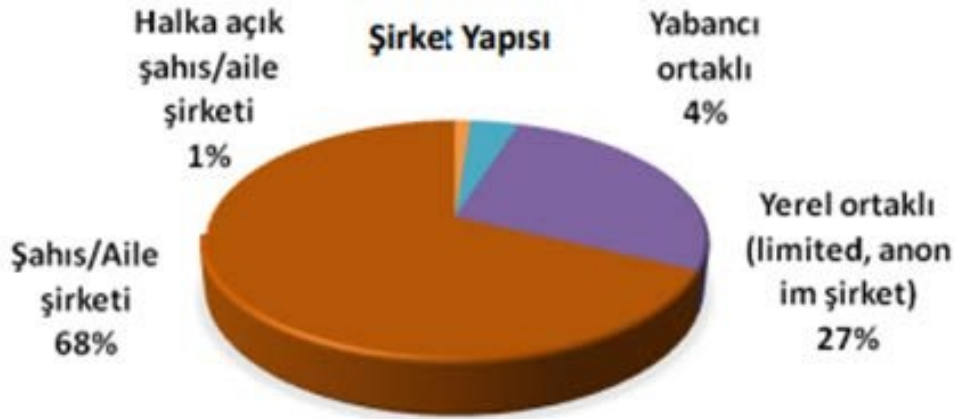
Çalışan sayısı bakımından firmalarının 10 çalışandan az ve 10-49 çalışanı olanların toplama oranı %55’tir. 500’den fazla çalışanı olan firmaların oranı ise %9’dur.

Kuruluşu 10 yıldan fazla olan firma toplam sayısının %75’ini oluşturmaktadır. Yeni kurulan firma ve şirketlerin sağlıklı bir iş ortamında varlıklarını sürdürdükleri görülmektedir. Kurulan ve kapanan şirket ve ticaret unvanlı işletme sayıları da bu durumu kanıtlar niteliktedir.

Yoğun olarak KOBİ’lerden oluşan Antalyalı firmalar hem ortaklık yapmakta hem de ortaklığa olumlu bakmaktadır.

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

Antalya firmalarının %27'sinin yerel ortağı, %4'ünün ise yabancı ortağı vardır, %1'i ise hem şahıs şirketi olup hem de halka açıktır. Bu durum Türkiye'nin genel ortalamasına uygun düşmektedir.

Antalya'ya sonradan gelen girişimciler kentin iklim ve yaşam koşullarından memnun olmakla birlikte, Antalya'da ortaklıklara bakış açısı olumlu görülmektedir. Şirketlerin %30'u ortaklık yapmaktadır. (Bir üstteki grafikte de yanıtlayanların %27'si yerel ortaklı ve %4'ü yabancı ortaklı şirketler ile iş yapmaktadır.) Girişimcilerin %48'i ortaklık yapmak istemektedir, Girişimcilerin %65'i de mümkün olan durumlarda Antalya'da ortaklıklara sıcak bakmaktadır.

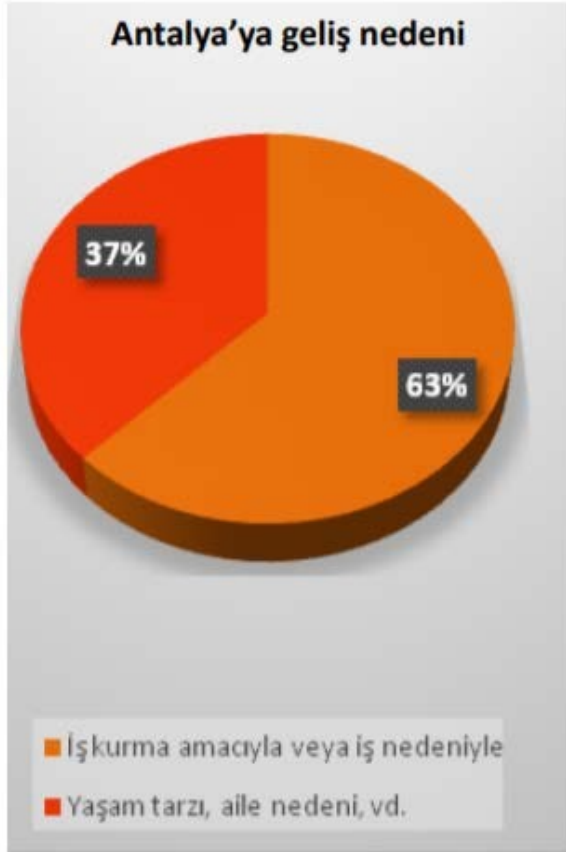
Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

Girişimcilerin yaklaşık %60'ı doğma büyüme Antalyalı olmakla birlikte yaklaşık %40'ı ise ya sonradan gelip yerleşmiş ya da iş kurma amacıyla Antalya'ya gelmiştir.

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

Antalya'ya başka şehirlerden gelen iş insanlarının %62'si iş kurma amacıyla veya bir işe girme amacıyla kente gelirken %38'i de aile veya yaşam koşullarının iyi olması nedeniyle gelmiştir. Antalya'ya neden yatırım yaptıkları sorulduğunda ise büyük bir kısmı sektörlerine ve çalışma alanlarına uygun aynı zamanda da Pazar büyüklüğünün iyi bir koşul olduğunu dile getirmiştir. Diğer nedenler olarak kentin yaşam standartları, coğrafi konumunun güzelliği ve turizmin olması belirtilmiştir.

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

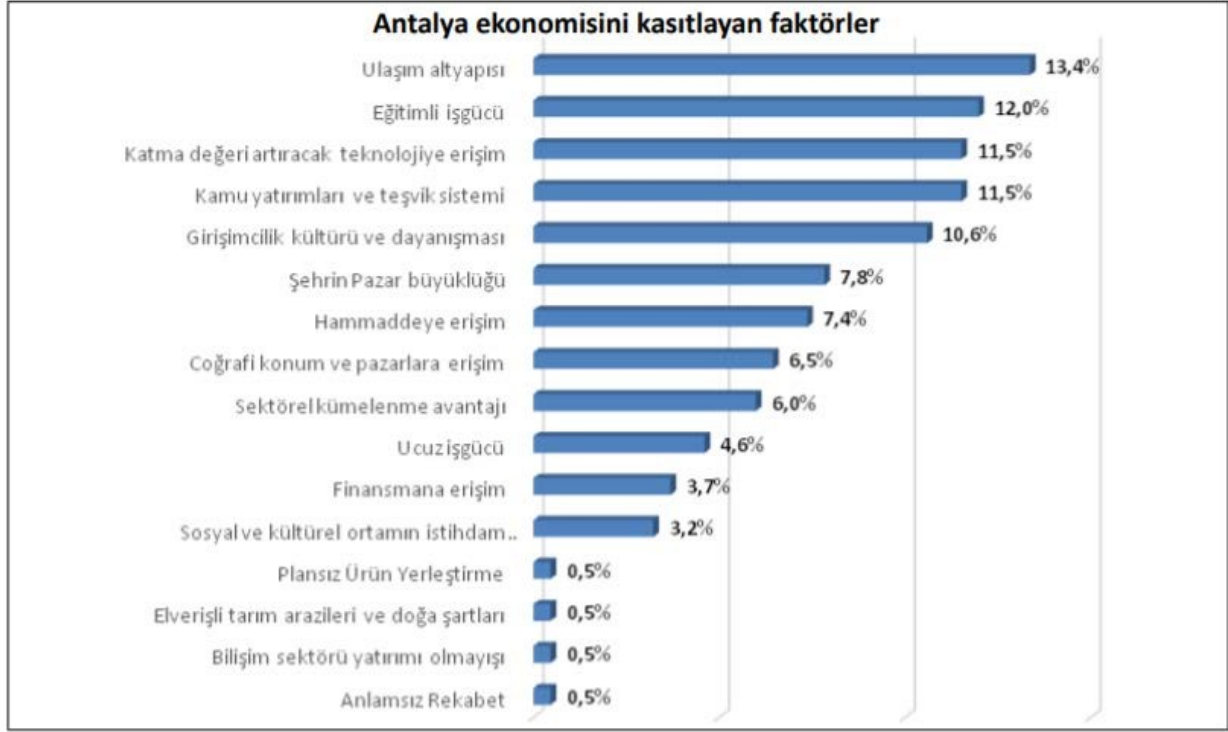
Antalyalı vizyon eksikliğinden şikayetçi, sorunlar ve çözümler konusunda ortak bir fikir birliği kültürü geliştirilemiyor.

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

ANSİAD tarafından yapılan “Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler” araştırmasında, Antalyalılara uygulanan ankette yöneltilen “ilin gelişimini kısıtlayan en büyük engel nedir?” sorusuna çoğunluk “Antalya için bir vizyon ortaya konulmamış olması” yanıtını vermektedir. Yüz yüze yapılan görüşmelerde ve çalıştayda aynı temel sorunun dile getirildiği görülmüştür. Yerel aktörlerce dile getirilen kenti kısıtlayan diğer faktörler yukarıdaki grafikte yer almaktadır.

Antalya'yı kısıtlayan faktörlerin ne olduğu sorulduğunda, yerel aktörlerin verdiği ilk üç yanıt “ulaşım altyapısındaki sorunlar”, “eğitimli işgücü kısıtları” ve “katma değeri artıracak teknolojiye erişim” olarak belirtilmiştir. Diğer faktörler grafikte de gösterilmektedir.

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

Antalya'nın gelişimine nelerin katkı yapıldığı sorulduğunda belirtilen ilk üç etkenin “doğa ve kültürel varlıkların zenginliği”, “elverişli doğa koşulları ve tarım arazileri” ile “coğrafi konum ve pazarlara erişim” olduğu ifade edilmiştir. Daha önce “Çevre” ve “Ulaştırma ve İletişim” konularında da bahsedildiği üzere, Antalya'nın hem doğa ve kültür zenginliği bulunmakta hem de coğrafi anlamda uzun bir deniz kıyı şeridi olan kent olarak çok çeşitli zenginliklere sahiptir. Yerel aktörler kentin bu zenginliklerinden ve avantajlarından daha fazla yararlanılmasını istemektedir.

Kaynak: ANSİAD Bölgesel Kalkınmada Yerel Dinamikler Raporu

5. START-UP EKOSİSTEMİ

Türkçesi henüz oluşturulmayan bir kavram olan “Start-up’lar” ilk kez 2003 yılında Steve Blank’ın “The Four Steps to the Epiphany” isimli kitabıyla adını duyurmuştur. “Ölçeklenebilir ve tekrar edilebilir bir iş modeli bulmak için oluşturulan bir yapı (Blank, 2013: 82)” özelliğini taşıyan start-uplar için Antalya ve Batı Akdeniz Bölgesi özelinde bir çalışma bulunmamaktadır. Türkiye genelinde de bilimsel kaynakların kıtlığı/sınırlılığı nedeniyle çoğunlukla yabancı kaynaklardan yararlanılmaktadır.

Türkiye’de gelişmiş bir startup ekosisteminden bahsetmek zor. Hiç kuşkusuz bu durum Antalya ve Batı Akdeniz Bölgesi ve Anadolu kentleri için de söz konusudur. Devletin, özel kurumların ve girişimcilerin geliştirmeleri gereken birçok alan var. Endeavor Türkiye ve Endeavor Global’in araştırma birimi Endeavor Insight bir araya gelerek 2019 İstanbul Teknoloji Ekosistemi raporu “start-up ekosistemini” liderlik üstlenen az sayıda iş dünyası aktörlerinin aldıkları inisiyatifle ileriye taşıdığını göstermektedir. Raporda belirtildiği üzere günümüzde, İstanbul’daki teknoloji şirketlerinin üçte birinden fazlası yatırım, mentorlük, geçmiş iş deneyimi veya seri girişimcilik yoluyla Mynet, Markafoni, Yemeksepeti ve Pozitron şirketlerinden birinden doğmuştur.

Türkiye startup ekosistemi ile ilgili olarak, son dönemdeki yatırımlar ve satın almalar ile farklılık oluşmaya başladığı görülmektedir. Getir’in, Insider’in aldığı yatırımlar, Foriba, İyzico, Gram Games ve Paraşüt satışları Peak Games’in Zynga’ya 1,8 milyar dolarlık satışının ardından

startup eşittir genç girişimciler formülüne dayanmadığı, her yeni girişime “start-up” demenin mümkün olmadığı da anlaşılmaktadır. Bu durumu teyid eden Harvard Business Review’ın 2018 yılında yayınladığı araştırmaya göre, başarılı startup’ların ortaklarının yaş ortalaması 45 olduğu verisidir.

Startup Blink’in yaptığı global startup ekosistemleri listesinde İstanbul 80. sırada yer alıyor. Birinci San Fransisco, 2. New York, 3. Londra, 6. Pekin, 7. Tel Aviv, 8. Berlin, 9. Moskova. Aynı listede ülkemizin olduğu sıraya yakın olan şehirler 78. Brisbane, 79. Manchester, 81. Prag...

Startup Ekosisteminin Yapısı

- Fikirler, Buluşlar ve Araştırmalar
- Farklı Aşamalardaki Startuylar
- Girişimciler
- Startup Ekip Üyeleri
- Melek Yatırımcılar
- Startup Mentorları
- Startup Danışmanları
- Girişimci Fikirlere Sahip Diğer İnsanlar
- Startup Etkinlikleri Düzenleyen Diğer Kuruluşlardaki Üçüncü Şahıslar
- Startup Ekosistemi & İlgili Kuruluşlar
- Üniversiteler
- Danışmanlık ve Mentorluk Kuruluşları
- Startup Kuluçka Merkezleri
- Startup Hızlandırıcıları
- Ortak Çalışma Alanları
- Hizmet Sağlayıcılar (Danışmanlık, Muhasebe, Hukuk vb)
- Etkinlik Organizatörleri
- Startup Yarışmaları
- Yatırımcı Ağları

- Girişim Sermayesi Şirketleri
- Kitlesele Kaynak Kullanımı
- Diğer Fon Sağlayıcılar (Krediler, Hibeler, Teşvikler vb)
- Startup Blogları ve Diğer İş Medya Alanları
- Diğer Kolaylaştırıcılar

6. ANSİAD'IN MELEK YATIRIMCILIK ALANINDAKİ FAALİYETLERİ

Bölgede “Girişimcilik” konusunda “farkındalık seviyesinin yükseltilmesi ve girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması” girişimcilikle ilgili ilk aşama olarak ele alınmıştır. Girişimcilik eğitimleri, üniversitelerde girişimcilik programları, girişimcilik merkezlerinin kurulması, girişimcilik toplulukları, iş fikri yarışmaları ilk aşamanın projeleri olarak dikkat çekici bir etki yaratmıştır.

Klasik üretim modellerinden endüstri 4.0'a evrilen iş yapış şekilleri ve yeni modeller dijital dönüşümle birlikte girişimcilik algısını da girişimcilik alanını da genişletmiştir.

Melek Yatırımcılık sayesinde gelişen ekosistemle girişimcilerin temel iş kurma ve işletme becerileri de gelişecektir. Melek yatırımcı tarafından işletmeye sunulacak teknik uzmanlık (know how), girişimcinin bu yönünün sürekli gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Tüm bu süreçlerin sonunda, bölgede girişimcilik alt yapısının güçlendirilmesi beklentimizin gerçekleşmesi için ANSİAD faaliyetleri aşağıdaki başlıklarla özetlenmektedir.

11 Aralık 2013 ANSİAD Melek Yatırımcılık ve Girişim Mühendisliği Günü

Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Konferans Salonunda gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılar:

Prof. Dr. Erhan ERKUT– Özyeğin Üniversitesi Kurucu Rektörü, **Hasan ASLANOBA** – Melek Yatırımcı, **İhsan ELGİN** - Girişim Fabrikası, **Ussal ŞAHBAZ** – TEPAV, **Av. Gökhan Uğur BAĞCI** – E-Tohum, **Orçun AÇAN**-Akıldolu A.Ş. Kurucu Ortak & İş Geliştirme Direktörü, **Y. Emre GÜZER** – PayU Ülke Direktörü, **Erdost PEHLİVAN** – Markafoni, **Ümit ÖNCEL** – Webrazzi, **Arden AGOPYAN** – CloudArena, **Dilek DAYINLARLI** - 212 LTD, **Erol KABADAYI** – Avekon Yazılım Ar-Ge Bil. Müh. San. Tic. Ltd. Şti. Kurucu Ortak & İş Geliştirme Yöneticisi, **Gülsüm ÇIRACI** – İstanbul Melek Yatırım Merkezi Kurucu Ortağı Startup Bootcamp Program Koordinatörü, **Berrak KUTSOY** - Pegasus Hava Yolları, Yön. Kur. Başkanı Danışmanı, TOBB Genç Girişimciler Kurulu Danışmanı.

24 Mart 2015 ANSİAD Üyeleri İçin Mentorluk Eğitimi

Hazırlayan: ANSİAD Girişimcilik Komitesi

Eğitmenler:

Işık YARGIN- Bahatur A.Ş. YK Üyesi, ANSİAD Girişimcilik Komitesi Başkanı

Yrd. Doç. Dr. Erdiñç AKYILDIRIM – Melek Yatırımcılık Eğitimi Hazırlayan ve Eğitmeni Akdeniz Üniv. İİBF Öğretim Üyesi

Orçun AÇAN – Girişimcilik Ekosistemi Eğitimi Hazırlayan ve Eğitmeni Akıldolu A.Ş. Kurucu Ortak & İş Geliştirme Direktörü

19 Kasım 2015 “Potansiyel Girişimcilere Mentorluk Hizmetinin Sunulması Eğitimi”

ANSİAD Merkezinde ANSİAD üyelerine verilen eğitimdir.

Eğitmen: Gülsüm ÇIRACI – İstanbul Startup Angels Kurucu Ortağı

14 Nisan 2016 Silikon Vadisi'nin ilk Global Melek Yatırımcılık Eğitimi

“Angel Labs Akademisi” Akra Hotels-Antalya’da Batı Akdeniz Bölgesi Girişimcilik ekosistemi alakadarlarına Antalya Sanayici ve İş İnsanları Derneği (ANSİAD) ev sahipliğinde BAKA, İstanbul Startup Angels, Borsa İstanbul Özel Pazar ve Uluslararası Girişimcilik Merkezi iş birliği ve AKİŞMER TTO desteğiyle gerçekleştirilmiştir.

Eğitmenler: Gülsüm ÇIRACI – İstanbul Startup Angels, **Cem K. MİMAROĞLU** – Melek Yatırımcı, **Dr. Recep BİLDİK** – Borsa İstanbul Özel Pazar, **Seyfi MOROĞLU**– Moroğlu Arseven, **Başak SARAL** – Uluslararası Girişimcilik Merkezi, **Cumhur ÖZKOLACIK** – T.C. Hazine Müsteşarlığı, **Sezai HAZIR** – Uluslararası Girişimcilik Merkezi.

08 Haziran 2016 Keiretsu Forum Melek Yatırımcı Ağı Yatırımcı-Girişimci Proje Sunum Günü

ANSİAD İş Fikri Yarışması Kazananları ve Katılımcıları:

Müh. Sultan ARAS- 14.Girişimcilik Günleri kapsamında “Bi’Düşünsen Bulursun” sloganıyla yola çıkan ve 2016 yılında düzenlenen 4.İş Fikri Yarışması Birincisidir. Yatırımcıya sunulan startup: Misol Ameliyat İpliği Üretim Firması.

Kemal SİĞİRCİ & CFO: Emir Yiğit KÖSE & COO: Hakan İLHAN- Akdeniz Üniversitesi Girişimcilik ve İş Geliştirme Merkezi AKGİM'in, TÜBİTAK1601 projesi kapsamında düzenlediği “Fikir Çatısı Proje Yarışması” Birincisidir. Proje: e-SporTurkiye.com

Barış AÇIKGÖZ- Solitsan Mühendislik Enerji San. ve Tic. Ltd. Şti. Antalya Teknokent A.Ş.’nin bünyesinde startup aşamasındaki projenin sahibidir. Proje: Lityum iyon akü paketi tasarımı ve üretimi

Hakan AKTAŞ, Gitek Elektrik Elektronik Müh. Ar. Ge. San. Ve Tic. Ltd. Şti. & Antalya Teknokent A.Ş.’nin bünyesinde startup aşamasındaki projenin sahibidir. Proje: Yüksek Hızda ve Doğrulukta, Görüntü İşleme Yöntemi İle Çalışan Tohum Sayma Makinesi. Yatırım almıştır.

Yrd. Doç. Dr. Edip BAYRAM, Ceren KARAMAN, Çağdaş KIZIL Çağdaş KIZIL - ANSİAD 13.Girişimcilik Haftası kapsamında “Fikrinden Girişim Çıkar” sloganıyla yola çıkılan ve 2015 yılında düzenlenen 3.İş Fikri Yarışması Birincisi, 2016 Yılında düzenlenen 4.İş Fikri Yarışması Üçüncüsüdür. Proje: Grafen Temelli Enerji Depolama Ürünlerinin Geliştirilmesi. Yatırım almıştır.

Dr. Hasan Basri SAVAŞ- ANSİAD 12.Girişimcilik Haftası kapsamında 2014 yılında düzenlenen 2.İş Fikri Yarışması Birincisidir. Proje: Biostructure Deselürize ve Demiralize Kemik Doku Matrisi Elde Edilen, Hastalarda Doku Grefti Olarak Kullanılması.

Sunum yapılan Melek Yatırımcılar:

Can METHSON- Keiretsu Forum Türkiye Melek Yatırımcı Ağı Genel Müdürü, **Tunç ÖZGÜL** - Intel Türkiye Genel Müdür Yardımcısı, **Emre SAYIN-** HIS Kurumsal A.Ş.

01 Şubat 2019 İstanbul Startup Angels “Melek Yatırımcı Ağı”

ANSİAD Antalya Sanayici ve İş İnsanları Derneği “Yatırımcı” olarak kurumsal üyelik sözleşmesi yürürlüğe girmiştir.

14 Kasım 2019 Melek Yatırımcı ve Girişim Mühendisliği Günü II.

Akra Hotels Antalya’da Batı Akdeniz Bölgesi Girişimcilik Ekosistemi paydaşlarının katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılar: Gülsüm ÇIRACI – İstanbul Startup Angels Kurucu Ortağı, **Mehmet YAĞCIOĞLU** – Bilgisayar Mühendisi – ERBAN Erciyes Teknopark A.Ş. **Vedat ÇAVUŞOĞLU** – İş İnsanı & Lisanslı Melek Yatırımcı (Yazılım teknolojileri), **İbrahim ULUKAYA** – İş İnsanı & Lisanslı Melek Yatırımcı (Biyoteknoloji ve Enerji teknolojileri).

Mart 2020

ANSİAD "Girişimciliğin Ortak Dili AB Projesi" ANSİAD Girişimcilik ve İnovatif Düşünme Atölyesi Antalya Muratpaşa Belediyesi ASSİM Merkezde hedef kitlesinin kullanımına açılmıştır.

11 Mart 2021

Habitat Derneği, Facebook ve Türkiye Odalar Borsalar Birliği ortaklığında yürütülen Sınırlarını Aşan Türkiye Programı kapsamında İstanbul'da açılan Facebook İstasyonu'n bölgesel ayağını oluşturacak ve Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) ve Antalya Sanayici ve İş İnsanları Derneği (ANSİAD) ile birlikte yürütülecek bölgesel istasyonun, merkezde yürütülecek program ve eğitimlerin yürütülmesi kapsamında Facebook Antalya Bölgesel İstasyonu kuruluş protokolü imzalanmıştır.

18 Mart 2021 Girişim Sermayesi (Venture Capital) sunumu

19. ANSİAD Girişimcilik Komitesi paydaşlarına yönelik gerçekleştirilmiştir.

Sunum: Prof. Dr. Serdal TERZİ Süleyman Demirel Üniversitesi, Araştırma ve Yenilikçilik Direktörü.

15 Nisan 2021 Melek Yatırımcılık Erban Melek Yatırımcı Ağı örneği sunumu

19. ANSİAD Girişimcilik Komitesi paydaşlarına yönelik gerçekleştirilmiştir.

Sunum: Mehmet YAĞCIOĞLU- ERBAN Girişimcilik ve Kuluçka Hiz. B. Bilgisayar Müh.

Merve Haldız İLKENTAPAR- ERBAN Girişimcilik ve Kuluçka Hiz. B. Endüstri Müh.

ANSİAD yıllık olağan çalışma planı içerisinde ayda iki kez üyelerine, alakadarlarına ve basına açık olarak gerçekleştirilen toplantılar yapmaktadır. Bu toplantılarda Melek Yatırımcılık üzerine konferans veren uzman konuşmacılarımız:

Ersin PAMUKSÜZER - LifeCo, StartersHub, Angel Effect, Başakşehir Living Lab Kurucusu

Murat ÖZYEĞİN - Endeavor Derneği YK Başkanı & Fina-Fiba Holding YK Üyesi

Hasan ASLANOBA - Aslanoba Gıda A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

Baybars ALTUNTAŞ - Deulcom International Kurucu Başkanı World Business Angels Investment Forum (WBAF)-Vice President,

7. SONUÇ

*Büyük Düşün
Küçük Başla,
Hızlı Ölçeklendir,
Erken Başarısız ol!*

ANSİAD İŞ FİKRİ YARIŞMALARI süreçlerinde ve sonraki takip süreçlerinde tecrübe ettiklerimizle “**Girişimcilerin bilgiye ve finansal kaynaklara erişimlerinin artırılması ve ortak iş kültürünün yaygınlaştırılması**” gerekliliği anlaşılmıştır. Bu bağlamda, girişimcilerin/girişimci adaylarının ilk etapta ihtiyaç duydukları bilgi, tecrübe ve finansal kaynaklara ulaşım noktasında yatırımcı ile girişimciyi kurumsal bir yapılanma ile birleştirmek hedefine odaklanılmıştır.

Gerek bölge içindeki dinamikleri harekete geçirerek gerek de bölge dışından çekilecek fon ve yatırımlarla kalkınmaya doğrudan veya dolaylı şekilde katkıda bulunmak hedeflenmektedir. Bunun en güzel yollarından bir tanesi de bölgede girişimcilik ekosistemini canlandırmak ve canlı tutmak adına melek yatırımcılık kültüründen beslenen bölgesel bir modelin uygulanmasını sağlamaktır.

Dinamizmini bölgesel değerlerden alan Melek Yatırımcılık finansman sisteminin sürdürülebilir bir yapı olarak hayata geçirilmesi hedefine ulaşabilmek mümkündür. Hedefe ulaşabilmek için Batı Akdeniz Bölgesi Girişimcilik Ekosisteminin dinamikleri ile birlikte hareket edilmesi önemli bulunmaktadır.

Bu raporun analizinin ortaya koyduğu sonuç: Antalya’da girişimcilik ve yatırım ikliminin pozitif olduğudur. Verileri kısaca gözden geçirecek olursak; Antalya 2019 yılı İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıladan (GSYH) en yüksek payı ifade eden %3-%30.73’lük dilimin içinde yer almaktadır.

Yoğun olarak KOBİ’lerden oluşan Antalyalı firmalar hem ortaklık yapmakta hem de ortaklığa olumlu bakmaktadır. Antalya firmalarının %27’sinin yerel ortağı, %4’ünün ise yabancı ortağı vardır, %1’i ise hem şahıs şirketi olup hem de halka açıktır. Bu durum Türkiye’nin genel ortalamasına uygun düşmektedir.

Kentin büyük ölçekli firmaları da mevcuttur.

Antalya’ya başka şehirlerden gelen iş insanlarının %62’si iş kurma amacıyla gelmektedir.

Antalya’nın eğitim seviyesi Türkiye ortalamasına göre yüksektir.

Antalya ekonomik yapı ve sektörel ağırlıklarındaki yapıya paralel olarak, döviz tevdiat hesaplarında Türkiye ortalamasının üstünde bir ağırlığa sahiptir. Benzer bir şekilde, tasarruf mevduatlarının toplam mevduatlara oranı da %50 ile Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir.

ANSİAD girişimcilik alanında işbirliklerine önem veren vizyonu ve uluslararası girişimciliği güçlendirecek işbirlikleri ile kentin girişimcilik altyapısına katkı koymaktadır. AB Girişimciliğin Ortak Dili Projesi ile Antalya'ya girişimcilerin iş fikirlerini prototip aşamasında destekleyen bir makerlab kazandırmıştır. Facebook Antalya İstasyonunun Antalya'da kurulmasında ATSO, HABİTAT ve Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) ile proje ortağıdır.

Dijitalleşmenin bir sonucu olarak dünyanın her yanından iş yapma olanağını bulan yeni zaman göçerleri için ANSİAD, Antalya'nın "Dijital Nomad"ların üssü haline gelmesi için inisiyatif olarak yerel ve ulusal ortakları ile çalışmalar başlatmıştır.

ANSİAD Girişimcilik Ekosistemi çatısı altında, Antalya ve Batı Akdeniz Bölgesi'nin dinamiğini temsil eden paydaşlar ve girişimcilik ekosisteminin tüm aktörleri birlikte etkin çalışmalar ile değer yaratmaktadır. Ekosistemin eksik halkası Melek Yatırımcılık Ağı'dır. Batı Akdeniz Bölgemizi kapsayan bir melek yatırımcı ağının kurulması ortak vizyonunun, girişimcilik ekosisteminin paydaşları tarafından sahiplenildiği görülmektedir. Sonuç için önemli kritik faktör; sahiplenme, ortak hareket alanlarının yaratılması, kapsayıcılık, aidiyet duygusu ile katılımcı olmak başarılmıştır.

Bütün bu bileşenler ışığında, dinamizmini bölgesel değerlerden alan özgün bir melek yatırımcı ağının, girişimcilik ekosistemi paydaşlarıyla birlikte oluşturulan ortak akıl ile kurulması ve başarılı olması mümkün gözükmektedir.

ANSİAD Girişimcilik Ekosistemi paydaşlarımız;

- 1- Akdeniz Üniversitesi
- 2- Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi
- 3- Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
- 4- Antalya Bilim Üniversitesi
- 5- Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
- 6- Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
- 7- Alanya Hamdullah Eminpaşa Üniversitesi
- 8- AKEV Üniversitesi
- 9- İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- 10- Muratpaşa Belediyesi Abdullah Sevimçok Sivil Toplum ve İnovasyon Merkezi ASSİM
- 11- Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı BAKA
- 12- KOSGEB Antalya Müdürlüğü
- 13- İŞKUR İl Müdürlüğü
- 14- Antalya Ticaret ve Sanayi Odası
- 15- Antalya Teknokent A.Ş.
- 16- Antalya OSB Teknopark
- 17- TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Antalya Şubesi

- 18- TMMOB Makine Mühendisleri Odası Antalya Şubesi
- 19- TMMOB Mimarlar Odası Antalya Şubesi
- 20- TMMOB Şehir Plancıları Odası Antalya Şubesi
- 21- TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Antalya Şubesi
- 22- TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Antalya Şubesi
- 23- TOBB İl Kadın Girişimciler Kurulu
- 24- TOBB İl Genç Girişimciler Kurulu
- 25- TOBB Isparta Genç Girişimciler Kurulu
- 26- Habitat Derneği
- 27- Batı Akdeniz Sanayi ve İş Dünyası Federasyonu BAKSİFED
- 28- Akdeniz Girişimci İş Kadınları Derneği AGİDER
- 29- Alanya Sanayici ve İş İnsanları Derneği ALSİAD
- 30- Antalya Genç İş İnsanları Derneği ANTĞİAD
- 31- Antalya İş Kadınları Derneği ANTİKAD
- 32- Antalya Serbest Bölge İş İnsanları Derneği ASBİAD
- 33- Burdur Sanayici Serbest Meslek Mensupları ve İş İnsanları Derneği BUSİAD
- 34- Isparta Girişimci ve Sanayici İş İnsanları Derneği IGSİAD
- 35- Konyaaltı Sanayici ve İş İnsanları Derneği KONYSİAD
- 36- Manavgat Sanayici ve İş İnsanları Derneği MASİAD
- 37- Organize Sanayici ve İş İnsanları Derneği OSİAD
- 38- Yörük Sanayici ve İş İnsanları Derneği YÖRSİAD
- 39- Tarım Sanayici ve İş İnsanları Derneği TARSİD
- 40- Akdeniz Üniversitesi Transfer Teknoloji Ofisi Merkezi
- 41- Akdeniz Üniversitesi Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi
- 42- Antalya Bilim Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi
- 43- SDÜ Teknoloji Transfer Ofisi
- 44- Akdeniz Üniversitesi Girişimcilik ve Kariyer Topluluğu
- 45- Süleyman Demirel Üniversitesi Kariyer ve Girişimcilik Topluluğu
- 46- Süleyman Demirel Üniversitesi Politika Tasarım Kulübü
- 47- Süleyman Demirel Üniversitesi Robotik ve İnovasyon Topluluğu
- 48- SDÜ Kariyer Planlama ve Mezunlarla İletişim Merkezi
- 49- SDÜ İ.İ.B.F. İnsan Kaynakları İş ve Performans Değerlendirme Uyg.ve Araş.Merk.
- 50- MAKÜ Burdur Gelişim Merkezi
- 51- MAKÜ Bucak Hikmet Tolunay MYO
- 52- MAKÜ İnovatif Düşünce ve Uygulama Kulübü
- 53- AKEV Üniversitesi Kariyer Merkezi
- 54- AB Çalışmalarını Destekleme Derneği
- 55- JCI – Junior Chamber International Antalya Şubesi